

Office for
**Budget
Responsibility**

Rhagolwg trethi Cymreig

Ionawr 2026

Cynnwys

Pennod 1	Cyflwyniad	5
	Amserlen y rhagolwg	7
	Strwythur y ddogfen	7
Pennod 2	Cyfraddau treth incwm Cymru	9
	Cyflwyniad	9
	Cefndir	9
	Methodoleg	10
	Rhagolwg diweddaraf	10
	Datblygiadau diweddaraf	15
	Ansicrwydd allweddol	18
	Blwch 2.1: Gwerthuso ein rhagolygon ar gyfer cyfraddau treth incwm Cymru ar gyfer 2023-24	19
Pennod 3	Treth trafodiadau tir	21
	Cyflwyniad	21
	Treth trafodiadau tir	21
	Methodoleg y rhagolwg	21
	Rhagolygon diweddaraf y farchnad eiddo	22
	Data alldro LTT diweddaraf	23
	Mae rhagolwg LTT	23
	Datblygiadau diweddaraf	25
	Risgiau ac ansicrwydd	28
	Blwch 3.1: Gwerthuso rhagolygon LTT	29
Pennod 4	Treth gwarediadau tirlenwi	31
	Cyflwyniad	31
	Treth gwarediadau tirlenwi	31
	Methodoleg y rhagwolg	31
	Data alldro LDT diweddaraf	32
	Rhagolwg diweddaraf	32
	Datblygiadau diweddaraf	33

	Risgiau ac ansicrwydd	34
	Blwch 4.1: Gwerthuso rhagolygon LDT	36
Pennod 5	Addasiad grant bloc a sefyllfa treth net	37
	Cyflwyniad	37
	Sefyllfa treth net Cymru	42
	Blwch 5.1: Effaith rhewi trothwy Llywodraeth y DU ar sefyllfa treth incwm net Cymru.....	44
	Mynegai o siartiau a thablau	47

1 Cyflwyniad

- 1.1 Sefydlwyd y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) yn 2010 i ddarparu dadansoddiad annibynnol ac awdurdodol o gyllid cyhoeddus y DU. Ochr yn ochr â Cyllidebau Llywodraeth y DU a datganiadau cyllidol eraill, rydym yn cynhyrchu rhagolygon ar gyfer yr economi a'r cyllid cyhoeddus. Rydym yn cyhoeddi'r rhain yn ein *rhagolygon economaidd a chyllidol (EFO)*.
- 1.2 Ym mis Rhagfyr 2016, cytunodd Llywodraethau Cymru a'r DU ar fframwaith cyllidol Llywodraeth Cymru. Sefydlodd hyn fecanwaith ar gyfer addasu'r cyllid grant bloc y mae Llywodraeth Cymru yn ei dderbyn gan Lywodraeth y DU i adlewyrchu datganoli pwerau trethu.¹ Sefydlodd y fframwaith cyllidol hefyd ofyniad ar gyfer rhagolygon annibynnol. Dewisodd Llywodraeth Cymru ddefnyddio rhagolygon yr OBR i fodloni'r gofyniad hwn.²
- 1.3 Mae ein gwaith gyda Llywodraeth Cymru yn cael ei arwain gan Femorandwm o Ddealltwriaeth, Cylch Gorchwyl, a Fframwaith Ariannol. Yn ail hanner 2020, fe wnaethom adolygu'r trefniadau hyn ar y cyd i sicrhau eu bod yn adlewyrchu unrhyw wersi a ddysgwyd ym mlwyddyn gyntaf y rhagolygon.³ O dan y trefniadau hyn, rydym yn canolbwyntio'n unig ar ragweld y trethi datganoledig o ystyried eu rôl yn fframwaith cyllidol Llywodraeth Cymru. Mae meysydd sydd y tu hwnt i gwmpas ein rôl yn cynnwys: cynhyrchu rhagolwg macroeconomaidd llawn ar gyfer Cymru; cynhyrchu rhagolwg ar gyfer gwariant Llywodraeth Cymru; ac asesu effeithiau penderfyniadau polisi arfaethedig, yn hytrach na rhai a gadarnhawyd.
- 1.4 Cyflwynir ein rhagolygon ar gyfer trethi datganoledig Cymru yn *Rhagolwg trethi Cymreig (WTO)* sy'n cael ei gyhoeddi ochr yn ochr â Chyllideb Ddrafft a Chyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru bob blwyddyn. Yn y WTO hwn, a gyhoeddwyd ochr yn ochr â Chyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru ar gyfer 2026-27, rydym yn disgrifio ein rhagolygon diweddaraf ar gyfer tair ffynhonnell refeniw:
- cyfraddau treth incwm Cymru;
 - treth trafodiadau tir (LTT); a
 - a threth gwarediadau tirlenwi (LDT).

¹Mae gwybodaeth fanylach am y ddeddfwriaeth a'r llywodraethu perthnasol ar gael ar ein gwefan.

²Datganiad ysgrifenedig gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid, *Darparu rhagolygon treth Cymru gan y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllideb*.

³Mae'r adolygiad ar y cyd ar gael ar ein gwefan ochr yn ochr â WTO Rhagfyr 2020.

1.5 Mae'r rhagolygon hyn yn gyson â'r rhagolwg canolog ar gyfer economi'r DU a chyllid cyhoeddus a gyflwynwyd yn ein EFO Tachwedd 2025. Nodweddion allweddol y rhagolwg hwn yw:

- Disgwylir i'r economi go iawn dyfu 1.5 y cant yn 2025, 0.5 pwynt canran yn gyflymach nag ym mis Mawrth. Yna disgwylir i dwf gyfartalog o 1.5 y cant y flwyddyn dros y cyfnod a ragwelir, sydd 0.3 pwynt canran yn is na'n rhagolwg ar gyfer mis Mawrth. Mae hyn yn cael ei esbonio gan yr adolygiad i lawr i'n rhagolwg cynhyrchiant.
- Mae ein rhagolwg canolog cyn mesurau yn rhagweld y bydd benthyca yn gostwng o £134 biliwn (4.4 y cant o CMC) y flwyddyn ariannol hon i £80 biliwn (2.3 y cant o CMC) erbyn 2029-30. Mae hyn yn ddirywiad cymedrol o'i gymharu â'n rhagolwg mis Mawrth. Mae hyn yn adlewyrchu gwariant uwch a ragwelir, £22 biliwn yn uwch ar gyfartaledd bob blwyddyn, sy'n cael ei wrthbwyso'n rhannol gan dderbyniadau cryfach, sydd £12 biliwn yn uwch ar gyfartaledd bob blwyddyn.
- Mae polisïau Cyllideb yr Hydref, mis Tachwedd, 2025 yn cynyddu gwariant bob blwyddyn oherwydd gwrthdroi'r haf i doriadau lles a chodi'r terfyn dau blentyn mewn credyd cynhwysol. Mae'r Gyllideb hefyd yn codi trethi drwy symiau sy'n codi i £26 biliwn yn 2029-30, trwy rewi trothwyon treth bersonol a nifer o fesurau llai, ac mae'n arwain at dreth fel cyfran o CMC yn cyrraedd 38 y cant yn 2030-31. Mae effaith net gwariant y Gyllideb a pholisïau treth yn cynyddu benthyca £5 biliwn ar gyfartaledd dros y tair blynedd nesaf ond yna'n lleihau £13 biliwn ar gyfartaledd yn y ddwy flynedd ganlynol.
- Mae hyn yn gadael benthyca yn £138 biliwn (4.5 y cant o CMC) eleni gyda benthyca yn gostwng i £68 biliwn (1.9 y cant o CMC) yn 2029-30. Mae hyn yn cynrychioli dirywiad mewn benthyca, o'i gymharu â mis Mawrth, ym mhob blwyddyn o'r rhagolwg ac eithrio'r flwyddyn darged ariannol o 2029-30.
- O ran y rhagolwg canolog, mae'r rheolau cyllidol (i gyflawni balans cyfredol y gyllideb ac i rwymedigaethau ariannol net ostwng erbyn 2029-30) ar y trywydd iawn i'w bodloni, gan ymylon o £21.7 biliwn a £24.4 biliwn, yn y drefn honno. Yn seiliedig ar ddsbarthiad siociau hanesyddol i economi'r DU, rydym yn amcangyfrif bod y tebygolrwydd y bydd y Canghellor yn cyflawni'r targedau hyn yn 59 a 52 y cant, yn y drefn honno.
- Rydym yn cynhyrchu rhagolwg canolog o gwmpas yr ydym yn barnu i fod yn risgiau sydd yn gyfartal cytbwys, yn amodol ar bolisi datganedig y Llywodraeth, ond rydym yn pwysleisio'r ansicrwydd sylweddol sy'n gynhenid ym mhob agwedd ar y rhagolwg. Yn ein EFO rydym yn dangos y risgiau hyn gan ddefnyddio siartiau ffan, dadansoddiad sensitifrwydd a senarios amgen. Yn EFO Tachwedd 2025, fe wnaethom gyflwyno senarios amgen ar gyfer prisiau cynhyrchiant ac ecwiti a'u heffeithiau ar yr economi a rhagolygon cyllid cyhoeddus.

- 1.6** Trwy gydol y ddogfen hon, yn ogystal â chyflwyno'r rhagolwg diweddaraf, rydym hefyd yn darparu cymariaethau â'n rhagolygon blaenorol diweddar fel cyfeirnod. *Ar gyfer LTT a LDT, rydym yn darparu cymariaethau â'n WTO ym mis Hydref 2025, a oedd yn cyd-fynd â chyllideb ddrafft Cymru. Ar gyfer cyfraddau treth incwm Cymru, ni wnaethom ddiweddarau ein rhagolygon ar gyfer Cyllideb Ddrafft Cymru, felly yn hytrach cymharwn â'n EFO Mawrth 2025 a WTO Rhagfyr 2024.*
- 1.7** Rydym hefyd wedi ymgorffori effaith y polisi newydd a gyhoeddwyd yng Nghyllideb Derfynol Cymru sy'n ymwneud â LDT. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y bydd yn alinio'r gyfradd is o dreth tirlenwi â Lloegr a Gogledd Iwerddon yn 2026-27 gyda'r gyfradd wedi hynny yn codi gan y cynnydd arian parod i gyfradd safonol LDT. Rydym yn disgwyl i hyn gynhyrchu £3.6 miliwn y flwyddyn ar gyfartaledd o 2026-27. Mae'r prif ansicrwydd yn y costio hwn yn ymwneud â maint yr ymateb ymddygiadol a'r effaith ar ddiffyg cydymffurfio. Fe wnaethom graffu ar, ac ardystio'r polisi hwn gan ddefnyddio'r un dull ag yr ydym yn ei gymhwyso i bolisiâu Llywodraeth y DU mewn EFOs.
- 1.8** Mae'r fethodoleg a'r rhagolygon yn y WTO hwn yn cynrychioli barn gyfunol aelodau annibynnol Pwyllgor Cyfrifoldeb Cyllideb (BRC) yr OBR. Rydym yn cymryd cyfrifoldeb llawn am y dyfarniadau sy'n sail iddynt.

Amserlen y rhagolwg

- 1.9** Er mwyn cynhyrchu'r rhagolygon a gyflwynir yn y ddogfen hon:
- Cynhyrchodd dadansoddwyr o Lywodraeth Cymru a CThEF ragolygon treth drafft Cymru, gan ddefnyddio penderfynyddion a gyhoeddwyd yn ein *EFO Tachwedd 2025*. Cafodd y rhain eu craffu gan y BRC mewn dau gyfarfod ar 14 a 15 Hydref.
 - Cynhyrchwyd set o ragolygon ar 21 Tachwedd gan ddefnyddio ein rhagolwg economi terfynol a oedd yn cynnwys effaith polisiâu Llywodraeth y DU a gyhoeddwyd yn ein *EFO Tachwedd 2025*.
 - Wedi hynny, rydym wedi ymgorffori alldro mwy diweddar ar gyfer treth trafodiadau tir a threth gwarediadau tirlenwi ac effaith cyhoeddiadau polisi o gyllideb derfynol Cymru.

Strwythur y ddogfen

- 1.10** Mae gweddill y ddogfen hon wedi'i strwythuro fel a ganlyn:
- **Pennod 2:** yn cwmpasu treth incwm ar incwm nad yw'n gynilion, nad yw'n ddifidend o gyfraddau Cymru.
 - **Pennod 3:** yn cwmpasu treth trafodiadau tir.
 - **Pennod 4:** yn cwmpasu treth gwarediadau tirlenwi.

- **Pennod 5:** yn darparu crynodeb o'r amcanestyniadau diweddaraf ar gyfer yr addasiad grant bloc a sefyllfa treth net Cymru.

Mae'r holl siartiau a thablau a gyflwynir yn y ddogfen hon, ynghyd â deunydd rhagolwg atodol, ar gael ar ffurf taenlen ar ein gwefan.

2 Cyfraddau treth incwm Cymru

Cyflwyniad

2.1 Mae'r bennod hon:

- yn disgrifio **cyfraddau treth incwm Cymru** a'n **methodoleg rhagfynegi**;
- yn cyflwyno **ein rhagolygon diweddaraf** ar gyfer rhwymedigaethau treth incwm y DU a chyfraddau Cymru; ac
- yn amlinellu rhai o'r **datblygiadau diweddar** a'r **risgiau a'r ansicrwydd** ynglŷn â'n rhagolwg o gyfraddau Cymru.

Cefndir

2.2 Daeth cyfraddau treth incwm Cymru i rym ym mis Ebrill 2019. Maent yn cael eu gweinyddu a'u casglu gan CThEF. Mae pedair agwedd bwysig ar ddylunio a gweithrediad y cyfraddau hyn yng Nghymru sy'n eu gwahaniaethu oddi wrth ein rhagolygon treth incwm ledled y DU:

- Yn gyntaf, maent yn berthnasol i drethdalwyr Cymru yn unig, sy'n cael eu diffinio fel **unigolion y mae eu prif fan preswyllo yng Nghymru** am y rhan fwyaf o'r flwyddyn dreth. Rhoddir baner 'C' i unigolion sy'n cael eu dosbarthu fel preswylwyr yng Nghymru ar eu dynodwr treth CThEF.
- Yn ail, dim ond y 10c cyntaf **yn y bunt ar gyfer pob band treth y mae cyfraddau Cymru yn cynrychioli**. Bob blwyddyn, mae'n ofynnol i Lywodraeth Cymru bennu'r cyfraddau treth ar gyfer pob un o'r cyfraddau treth sylfaenol, uwch ac ychwanegol, sy'n disodli gostyngiad o 10c yn elfen neilltuedig Llywodraeth y DU ym mhob band treth. Ers datganoli cyfraddau treth incwm Cymru, mae'r cyfraddau hyn i gyd wedi'u gosod ar 10c, fel bod cyfraddau treth incwm cyffredinol a delir gan drethdalwyr Cymru yn parhau i fod yn cyd-fynd â'r cyfraddau yn Lloegr a Gogledd Iwerddon. *Mae'r dreth incwm sy'n weddill a godir gan drethdalwyr Cymru wedi'i neilltuo i Lywodraeth y DU.*
- Yn drydydd, mae cyfraddau Cymru yn cael eu codi ar **incwm nad yw'n gynilion, nad yw'n ddifidend (NSND)**. Mae incwm NSND yn cyfrif am oddeutu 93 y cant o rwymedigaethau treth incwm ledled y DU, ac am 95 y cant o'r rhwymedigaethau yng Nghymru.
- Yn olaf, mae cyfraddau Cymru yn cael eu hasesu ar **sail rhwymedigaethau** yn hytrach na sail Cyfrifon Cenedlaethol. Mae hyn yn golygu y bydd ein rhagolwg o dreth incwm

hunanasesu (SA) a ddefnyddir ar gyfer cyfraddau Cymru yn wahanol i'r sail arian parod a ddefnyddir yn y Cyfrifon Cenedlaethol a'n rhagolwg treth incwm SA ledled y DU, oherwydd yr oedi rhwng rhwymedigaethau sy'n cael eu hwynebu a'r dreth gysylltiedig yn cael ei thalu.

Methodoleg

2.3 Mae ein rhagolygon treth incwm yng Nghymru yn cael eu cynhyrchu ar sail 'o'r brig i lawr'.⁴ Y prif gamau yw:

- Yn gyntaf, rydym yn **sefydlu rhagolwg rhwymedigaethau treth incwm NSND y DU gyfan**.
- Nesaf, rydym yn **cyfrifo cyfran rhwymedigaethau treth incwm NSND sy'n ddarostyngedig i gyfraddau Cymru**. Rydym yn darparu mwy o fanylion am y cam hwn yn paragraff 2.9.⁵
- Yn olaf, rydym yn **ychwanegu ein hamcangyfrifon o effaith polisïau newydd a gyhoeddwyd ers ein rhagolwg blaenorol ar rwymedigaethau cyfraddau Cymru**.

2.4 Roedd cytundeb fframwaith cyllidol Rhagfyr 2016 rhwng Llywodraeth Cymru a'r DU yn manylu ar sut y byddai cyfraddau Cymru yn gweithredu. Wrth wneud hynny, gosododd ofyniad i ni ragweld rhwymedigaethau treth incwm yng Nghymru, ac yn Lloegr a Gogledd Iwerddon gyda'i gilydd, wedi'u rhannu yn ôl band treth.⁶

Rhagolwg diweddaraf

Rhagolwg treth incwm y DU

2.5 Mae Tabl 2.1 yn nodi'r rhagolwg ar gyfer rhwymedigaethau treth incwm NSND y DU sy'n sail i'n rhagolwg cyfraddau treth incwm yng Nghymru. Rydym yn rhagweld y bydd rhwymedigaethau treth incwm NSND ledled y DU yn £275.2 biliwn yn 2024-25, £24.1 biliwn (9.6 y cant) yn uwch nag yn 2023-24. Yna mae'r derbyniadau wedyn yn parhau i godi dros weddill y rhagolwg i gyrraedd £379.9 biliwn yn 2030-31. Disgwylir i dwf flwyddyn ar ôl blwyddyn gyfartaledd 6.1 y cant dros y cyfnod a ragwelir, gyda'r twf cyflymaf yn y tymor byr yn adlewyrchu proffil enillion nominal.

2.6 O'i gymharu â'n WTO Rhagfyr 2024 a'n EFO Mawrth 2025, rydym wedi adolygu derbyniadau i lawr yn y tymor byr sy'n adlewyrchu derbyniadau alldro gwannach, ond yna wedi diwygio'r rhagolwg i fyny yn y blynyddoedd diweddarach. Mae'r olaf yn adlewyrchu ein

⁴I gael rhagor o fanylion am ein methodoleg rhagolygon, gweler Pennod 2 o'n rhagolygon trethi Cymru *ym mis Rhagfyr 2019* a'r dudalen 'Rhagolygon treth Cymru' ar ein gwefan.

⁵Am ddadansoddiad manwl o gyfansoddiad y cyfranddaliadau hyn, a'u esblygiad dros amser, gweler Murphy Corkhill, J., M. Hanson, and S. Johal, *Papur Gwaith OBR Rhif 21: Datblygiadau mewn treth incwm ddatganoledig*, Hydref 2023.

⁶I gael rhagor o wybodaeth am ein dull gweithredu, gweler Mathews, P., *Papur gwaith OBR Rhif 14: Treth incwm ddatganoledig: rhagfynegi yn ôl bandiau treth*, Medi 2018.

rhagolwg enillion nominal cryfach, sydd ochr yn ochr ag ymestyn y rhewi treth bersonol a drafodir isod, yn codi'r rhagolwg ar gyfer rhwymedigaethau treth incwm NSND.

2.7 Mae'r rhagolwg yn cynnwys nifer o bolisiau Llywodraeth y DU a gyhoeddwyd yng Nghyllideb yr Hydref 2025, sydd gyda'i gilydd yn codi £11.6 biliwn erbyn 2030-31:

- Mae ymestyn rhewi'r trothwy treth bersonol o 2028-29 yn codi symiau cynyddol sy'n codi i £11.6 biliwn yn 2030-31. Cyhoeddodd Llywodraeth y DU yng Nghyllideb Tachwedd 2025 y byddai'r lwfans personol, y gyfradd uwch a'r trothwyon cyfraddau ychwanegol yn parhau i fod wedi'u rhewi ar £12,570, £50,270 a £125,140 yn y drefn honno tan 2030-31 yn hytrach na chael eu cynyddu gan chwyddiant CPI. Mae hyn yn codi referniw sylweddol wrth i fwy o weithwyr ddarganfod bod eu henillion yn mynd i mewn i'r system dreth neu yn cael eu trethu ar gyfraddau uwch.
- Mae casgliad o fesurau llai yn cynyddu derbyniadau £1.4 biliwn yn 2030-31. Mae'r rhan fwyaf o hyn yn cael ei esbonio gan y cynnydd o 2 bwynt canran i'r cyfraddau sylfaenol, uwch ac ychwanegol o dreth incwm eiddo, sy'n codi £0.4 biliwn yn 2030-31, ochr yn ochr ag ystod o fesurau cydymffurfio â threth sy'n codi £0.9 biliwn.
- Mae effeithiau anuniongyrchol polisiau Cyllideb Llywodraeth y DU ar yr economi yn lleihau derbyniadau £1.5 biliwn erbyn 2030-31. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod mesurau sy'n effeithio ar filiau ynni, estyniad dros dro y rhewi treth tanwydd, a'r rhewi blwyddyn i brisiau rheilffyrdd, yn gweithredu i leihau chwyddiant CPI sydd yn ei dro yn lleihau twf enillion nominal ac felly derbyniadau treth dros y rhagolwg.

Tabl 2.1: Rhagolwg y DU gyfan o rwymedigaethau treth ar incwm nad yw'n gynilo, nad yw'n ddifidend

	£ biliwn							
	Alldro	Rhagolwg						
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
Rhagolwg Rhagfyr 2024	253.2	282.4	301.9	315.3	327.2	337.9	351.0	
Rhagolwg Mawrth 2025	252.3	283.3	306.0	321.2	333.8	344.7	357.9	
Rhagolwg Ionawr 2026	251.1	275.2	300.0	319.3	333.7	346.3	363.6	379.9
Gwahaniaeth rhwng Rhagfyr a Ionawr	-2.1	-7.2	-1.9	4.1	6.5	8.4	12.5	
Gwahaniaeth rhwng Mawrth a Ionawr	-1.2	-8.1	-6.0	-1.8	-0.1	1.6	5.7	
<i>o'r rhain:</i>								
Aliniad alldro Di-Gynilion Di-Difidend y DU		-1.6	-1.7	-1.9	-1.9	-2.0	-2.1	
Rhagolwg cyn-fesurau		-6.5	-4.3	0.0	1.4	1.3	1.2	
Polisiau Llywodraeth y DU			0.0	0.1	0.5	2.2	6.6	11.6
<i>o'r rhain:</i>								
Rhewi trothwyon treth bersonol			0.0	0.0	0.0	3.6	7.7	11.6
Effeithiau uniongyrchol eraill			0.0	0.2	1.0	-0.3	0.5	1.4
Effeithiau anuniongyrchol			0.0	-0.1	-0.5	-1.1	-1.5	-1.5

Ffynhonnell: OBR

Cyfran yn amodol ar gyfraddau Cymru

2.8 Rydym yn rhagweld y bydd y cyfran yn berthnasol i ragolwg NSND y DU drwy ddefnyddio Arolwg 2022-23 o Incwm Personol (SPI) CThEF. Mae hon yn sampl flynyddol o oddeutu 900,000 o unigolion sy'n cysylltu â CThEF yn ystod y flwyddyn drwy'r systemau PAYE, hunanasesu neu hawlio ad-dalu. Mae tabl 2.2 yn dangos y cyfrannau o gyfanswm rhwymedigaethau treth incwm NSND y DU ar gyfer treth incwm Cymru a chyfraddau Cymru o 2019-20, y flwyddyn pan ddatganolwyd cyfraddau Cymru, i'r flwyddyn alldro ddiweddaraf, 2022-23.⁷ Fel y dengys Tabl 2.2, ac eithrio 2020-21, mae cyfran cyfraddau Cymru wedi aros yn gyson ar y cyfan ers datganoli.

Tabl 2.2: Cyfran Cymru o gyfanswm rhwymedigaethau treth incwm NSND y DU ers 2019-20

	Y cant			
	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Treth incwm Cymru	2.64	2.72	2.65	2.66
Cyfraddau Cymru	1.16	1.19	1.15	1.15

Ffynhonnell: CThEF

2.9 Rydym yn defnyddio data SPI 2022-23 i gyfrifo cyfran gychwynnol o rwymedigaethau treth incwm NSND y DU ar gyfer Cymru. Rydym wedyn yn rhagamcanu'r cyfrannau hyn sy'n seiliedig ar SPI dros y cyfnod a ragwelir, gan wneud addasiadau ar gyfer:⁸

- **Alldro:** rydym yn defnyddio ystadegau alldro cyfraddau treth incwm Cymru 2023-24 CThEF a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2025 i alinio ein rhagolygon.
- **Enillion:** rydym yn rhyngosod rhwng 2023-24 a 2025-26 gan ddefnyddio gwybodaeth amser real (RTI) CThEF o'r system PAYE, gan ein galluogi i dynnu ar wybodaeth fwy diweddar, mor ddiweddar â Awst 2025, ar gyfer y mwyafrif o drethdalwyr incwm. Mae hyn yn cynnwys dyfarniadau yn seiliedig ar ddata sy'n adlewyrchu patrymau hanesyddol cyfrannau RTI trwy'r flwyddyn ariannol ac alldro bonws diwedd y flwyddyn. Rydym yn trafod y data diweddaraf o'r RTI o paragraff 2.13.
- **Polisiâu a gyhoeddwyd yn flaenorol:** rydym yn gwneud addasiadau i adlewyrchu costau polisiâu presennol Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru a all effeithio ar gyfran cyfraddau Cymru.
- **Poblogaeth:** y tu hwnt i 2025-26, rydym yn defnyddio mynegai sy'n seiliedig ar amcanestyniadau poblogaeth yr SYG i adlewyrchu cyfraddau twf gwahanol amcanestynedig y boblogaeth oedolion yng Nghymru. Mae'r 'mynegai poblogaeth' hwn yn cyfuno dau fynegai ar wahân – un yr un ar gyfer oedolion sy'n is na ac yn uwch nag oedran Pensiwn y Wladwriaeth – sy'n cael eu pwysoli gan gyfran treth incwm

⁷Cyfanswm treth incwm Cymru yw cyfanswm treth incwm a delir gan drethdalwyr Cymru, tra bod cyfraddau Cymru yn cynrychioli'r 10c cyntaf ym mhob band treth incwm a gedwir gan Lywodraeth Cymru.

⁸ J. Murphy Corkhill, M. Hanson and S. Johal, *Papur Gwaith OBR Rhif 21: Datblygiadau mewn treth incwm ddatganoledig*, Hydref 2023, yn archwilio'r cyfrannau yn fanwl, gan gynnwys sut a pham maent wedi newid dros amser.

NSND a delir gan bob grŵp. Nod hyn yw dal effeithiau gwahanol dueddiadau mewn heneiddio poblogaeth ar ben gwahanol dueddiadau ym maint y boblogaeth.

2.10 Mae Tabl 2.3 yn dangos ein rhagolwg diweddaraf ar gyfer cyfran cyfraddau Cymru. Fe'i cyflwynir ar sail cyn-fesurau oherwydd bod effaith mesurau polisi newydd yn cael ei ddal mewn termau arian parod yn hytrach na thrwy'r gyfran. Rydym yn disgwyl i gyfran y rhwymedigaethau cyn-fesurau godi dros y cyfnod a ragwelir o 1.18 y cant yn 2023-24 i 1.20 y cant yn y tymor canolig, gan adlewyrchu twf cyflymach mewn incwm trethadwy yng Nghymru o'i gymharu â Lloegr a Gogledd Iwerddon oherwydd rhewi trothwyon. Rydym yn trafod hyn ymhellach yn yr adran datblygiadau diweddar. O'i gymharu â mis Mawrth a mis Rhagfyr, mae'r gyfran wedi cynyddu dros y cyfnod a ragwelir oherwydd data alldro cyfraddau cryfach Cymru yn 2023-24 a thwf cryfach yn incwm trethadwy Cymru o'r data RTI.

Tabl 2.3: Cyfran o rwymedigaethau cyn-fesurau sy'n ddarostyngedig i gyfraddau Cymru

	Cyfran o gyfanswm y DU ar gyfer rhwymedigaethau di-gynilion di-ddifidend							
	Alldro	Rhagolwg						
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
Rhagolwg Rhagfyr 2024	1.15	1.15	1.15	1.15	1.16	1.16	1.16	
Rhagolwg Mawrth 2025	1.17	1.18	1.17	1.17	1.17	1.17	1.17	
Rhagolwg Ionawr 2026 (cyn-fesurau)	1.18	1.19	1.19	1.19	1.20	1.20	1.20	1.20
Gwahaniaeth rhwng Rhagfyr a Ionawr	0.03	0.04	0.05	0.04	0.04	0.04	0.04	
Gwahaniaeth rhwng Mawrth a Ionawr	0.01	0.02	0.02	0.02	0.03	0.03	0.03	
<i>Memo: mynegai poblogaeth (2025-26=100)</i>			100.00	100.08	100.21	100.24	100.15	100.06
<i>Memo: Mynegai Gwybodaeth Amser Real (2023-24 = 100)</i>	100.0	99.9	100.4	100.4	100.4	100.4	100.4	100.4
<i>Newid yn y mynegai Gwybodaeth Amser Real ers mis Mawrth</i>		0.2	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	
<i>Memo: mynegai cyfun</i>		99.9	100.4	100.5	100.6	100.6	100.5	100.4

Ffynhonnell: OBR

Y rhagolwg diweddaraf ar gyfer cyfraddau treth incwm Cymru

2.11 Mae Tabl 2.4 yn nodi ein rhagolwg diweddaraf ar gyfer cyfraddau treth incwm Cymru a'r newidiadau ers mis Rhagfyr a mis Mawrth, tra bod Tabl 2.5 yn dangos y rhagolwg yn ôl band treth. Rhagwelir y bydd treth incwm Cymru yn cynyddu o £3.0 biliwn yn 2023-24 i £3.3 biliwn yn 2024-25, i fyny £0.3 biliwn (10.4 y cant). Mae twf o flwyddyn ar ôl blwyddyn wedyn yn arafu ychydig dros y cyfnod a ragwelir, gan adlewyrchu proffil twf enillion nominal, gyda derbyniadau yn cyrraedd £4.6 biliwn yn 2030-31. Fel y dengys Tabl 2.5, mae'r twf mewn derbyniadau gyflymaf yn y bandiau treth cyfraddau uwch ac ychwanegol, gyda'u cyfran o gyfanswm derbyniadau cyfraddau Cymru yn cynyddu dros y rhagolwg o 16 y cant yn 2023-24 i 19 y cant yn 2030-31.

2.12 O'i gymharu â'r WTO ym mis Rhagfyr ac EFO mis Mawrth, mae ein rhagolwg diweddaraf ar gyfer cyfraddau Cymru yn gryfach yn y tymor canolig gyda derbyniadau £0.3 biliwn yn uwch na'r rhagolwg ym mis Rhagfyr a £0.2 biliwn yn uwch na'n rhagolwg ym mis Mawrth yn 2029-30. Gan ganolbwyntio ar y newidiadau o'i gymharu ag EFO mis Mawrth, mae hyn yn adlewyrchu:

- **Diwygiadau i'n rhagolwg cyn-fesurau NSND y DU**, sy'n gostwng derbyniadau yn y tymor byr ond sy'n gadael derbyniadau yn fras heb newid ar ddiwedd y rhagolwg. Mae'r diwygiadau i lawr yn y tymor byr yn adlewyrchu alldro derbyniadau treth incwm is ledled y DU. Trwy'r rhagolwg, mae'r newid yn lleihau o'i gymharu â mis Mawrth oherwydd ein rhagolwg enillion nominal cryfach.
- **Mae modelu cyfrannau Cymru** yn cynyddu rhwymedigaethau £74 miliwn y flwyddyn ar gyfartaledd o 2024-25 ymlaen. Mae hyn yn adlewyrchu derbyniadau Cymreig cryfach yn 2023-24 a data o fewn blwyddyn uwch o wybodaeth amser real (RTI) CThEF na'r disgwyl yn flaenorol, sy'n cynyddu cyfran Cymru o rwymedigaethau NSND y DU.
- **Mae polisïau Llywodraeth y DU** a gyhoeddwyd yng nghyllideb mis Tachwedd 2025 yn cynyddu derbyniadau cyfraddau Cymru drwy gynyddu symiau o 2025-26 ymlaen, gan gyrraedd £147 miliwn erbyn 2030-31. Mae hyn yn cael ei yrru'n bennaf gan effeithiau uniongyrchol ymestyn y rhewi i'r lwfans personol, trothwyon cyfradd uwch a chyfraddau ychwanegol o 2028-29 ymlaen. Mae'r rhewi trothwy yn codi yn gymesur mwy yng Nghymru o'i gymharu â gweddill y DU oherwydd y gwahaniaethau dosbarthol mewn incwm. Trafodwn hyn ymhellach ym Mhennod 5.

Tabl 2.4: Rhagolwg cyfraddau treth incwm Cymru

	£ miliwn							
	Alldro		Rhagolwg					
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
Rhagolwg Rhagfyr 2024	2,924	3,257	3,462	3,635	3,782	3,903	4,060	
Rhagolwg Mawrth 2025	2,948	3,331	3,586	3,754	3,911	4,040	4,189	
Rhagolwg Ionawr 2026	2,968	3,277	3,585	3,804	3,990	4,148	4,353	4,550
Gwahaniaeth rhwng Rhagfyr a Ionawr	45	20	123	169	209	245	294	
Gwahaniaeth rhwng Mawrth a Ionawr	20	-54	-1	50	80	107	164	
o'r rhain:								
Modelu cyfrannau Cymreig		42	68	71	84	88	93	
Aliniad alldro Di-Gynilion		-18	-20	-22	-23	-24	-24	
Di-Ddifidend y DU								
Newidiadau cyn-fesurau eraill		-77	-51	-1	17	16	14	
Polisïau Llywodraeth y DU			2	2	2	27	82	147
o'r rhain:								
Rhewi trothwyon treth bersonol			0	0	0	48	99	151
Effeithiau uniongyrchol eraill			2	4	8	-7	1	13
Effeithiau anuniongyrchol			0	-2	-6	-13	-18	-17

Ffynhonnell: OBR

Tabl 2.5: Rhagolwg cyfraddau treth incwm Cymru yn ôl band treth

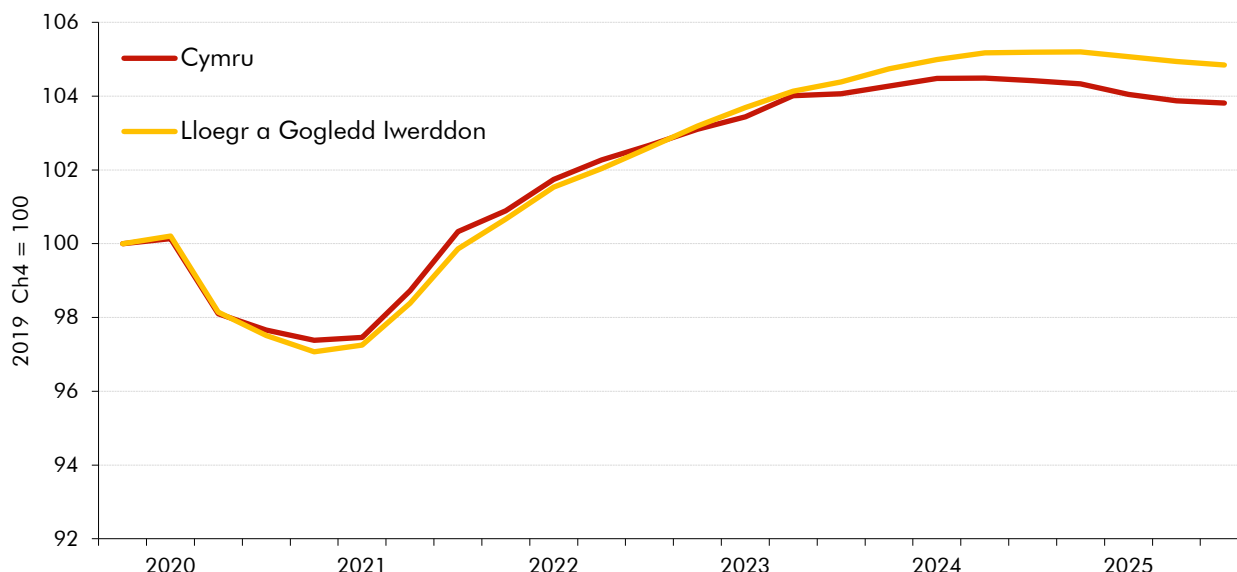
	£ miliwn							
	Alldro	Rhagolwg						
		2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Rhagolwg Ionawr o'r rhain:	2,968	3,277	3,585	3,804	3,990	4,148	4,353	4,550
Cyfradd sylfaenol	2,506	2,739	2,969	3,132	3,275	3,392	3,546	3,695
Cyfradd uwch	373	434	497	542	578	611	653	692
Cyfradd ychwanegol	89	104	120	130	137	145	154	163
Y cant								
Cyfradd sylfaenol	84.4	83.6	82.8	82.3	82.1	81.8	81.5	81.2
Cyfradd uwch	12.6	13.3	13.9	14.3	14.5	14.7	15.0	15.2
Cyfradd ychwanegol	3.0	3.2	3.4	3.4	3.4	3.5	3.5	3.6
Ffynhonnell: OBR								

Datblygiadau diweddaraf

2.13 Yn yr adran hon, rydym yn archwilio'r newidiadau diweddaraf mewn incwm a chyflogaeth yng Nghymru gan ddefnyddio'r mynegai gwybodaeth amser real (RTI). Mae'r data RTI yn ein galluogi i ddadansoddi tueddiadau cyfredol o ran lefelau enillion, eu dosbarthiad, a chyflogaeth yng Nghymru, gan ddefnyddio gwybodaeth sydd ar gael hyd at Awst 2025. Mae hyn yn dal gweithwyr cyflogres, sydd, yn seiliedig ar Arolwg Incwm Personol 2022-23, yn cyfrif am oddeutu 90 y cant o gyfanswm rhwymedigaethau treth incwm NSND. Rydym yn defnyddio'r data RTI i sicrhau bod ein rhagolygon ar gyfer cyfraddau Cymru yn seiliedig ar y wybodaeth ddiweddaraf bosibl.

2.14 Yn ein EFO ym mis Tachwedd, fe wnaethom dynnu sylw at ddata diweddar yn dangos llacio yn y farchnad lafur gyda nifer yr unigolion cyflogedig yn gostwng. Mae'r ffactorau cyfrannol yn cynnwys y cynnydd diweddar mewn NICs cyflogwyr a theimlad busnes gwan sy'n pwysu ar y galw am lafur. Mae Siart 2.1 yn dangos bod y duedd hon hefyd yn amlwg yng Nghymru, ond gyda chyfanswm nifer y gweithwyr cyflogres yn gostwng yn gymharol gyflymach yng Nghymru o'i gymharu â Lloegr a Gogledd Iwerddon. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod nifer y gweithwyr cyflogedig yng Nghymru wedi gostwng tua naw mil yn nhrydydd chwarter 2025 o'i gymharu â'r uchafbwynt o 1.32 miliwn yn yr ail chwarter o 2024.

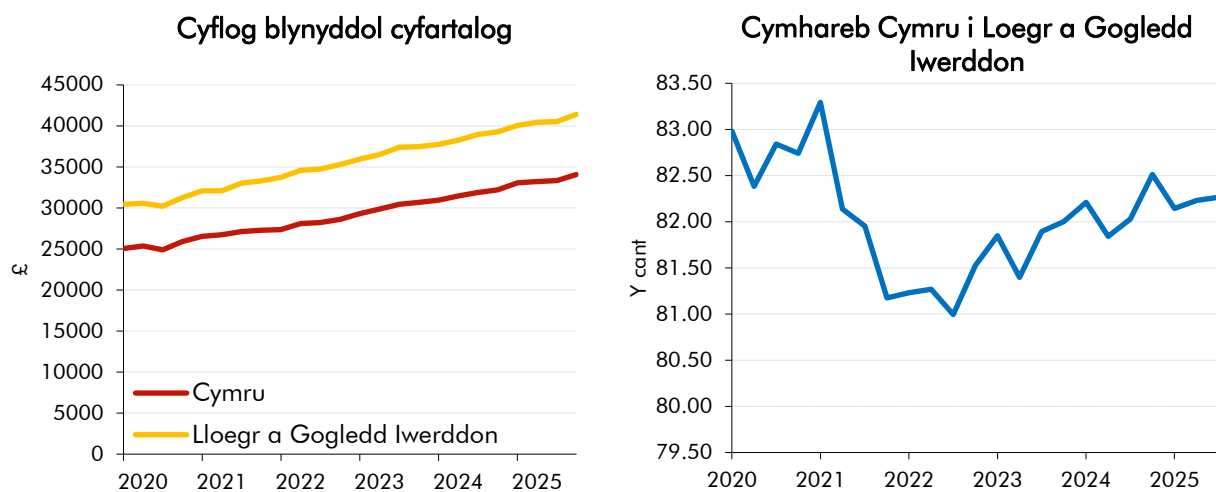
Siart 2.1: Cyflogaeth cyflogres RTI yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon

Ffynhonnell: CThEF, ONS

2.15 Mewn cyferbyniad, mae cyflog nominal yn parhau i dyfu'n gryf. Yn ein *EFO* ym mis Tachwedd, fe wnaethom adolygu twf cyflog nominal i fyny gan 1 pwynt canran, gyda'n disgwyliad canolog y bydd cyflog nominal yn tyfu 5.2 y cant yn 2025. Mae Siart 2.2 yn dangos, yn seiliedig ar ddata cyflogaeth RTI, fod enillion blynyddol Cymru ar gyfer gweithwyr cyflogedig wedi parhau i godi, mewn termau nominal ac o'i gymharu ag enillion cyfartalog yn Lloegr a Gogledd Iwerddon. Mae cyflog blynyddol cyfartalog wedi codi 5.8 y cant flwyddyn ar ôl blwyddyn yng Nghymru yn nhrydydd chwarter 2025, o'i gymharu â 5.5 y cant yn Lloegr a Gogledd Iwerddon.

Siart 2.2: Cyflog cyfartalog RTI yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon

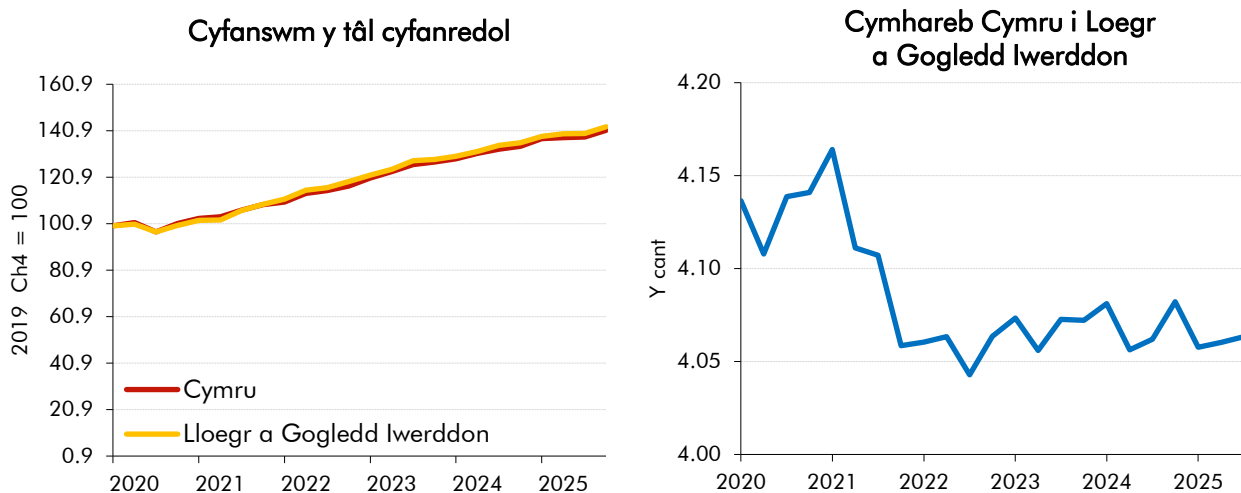

Ffynhonnell: CThEF, ONS

2.16 Y canlyniad net yw bod cyfanswm y cyflog cyfanredol yn yr RTI (Siart 2.3), hynny yw'r cyflog cyfartalog wedi'i luosi â nifer y gweithwyr, wedi cynyddu'n gryf dros y flwyddyn ddiwethaf

yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon, gan gynyddu 5.1 y cant ym mhob un. Ond mae'r gymhareb o gyflog cyfanredol yng Nghymru i Loegr a Gogledd Iwerddon wedi aros yn fras yn gyson ar 4.1 y cant.

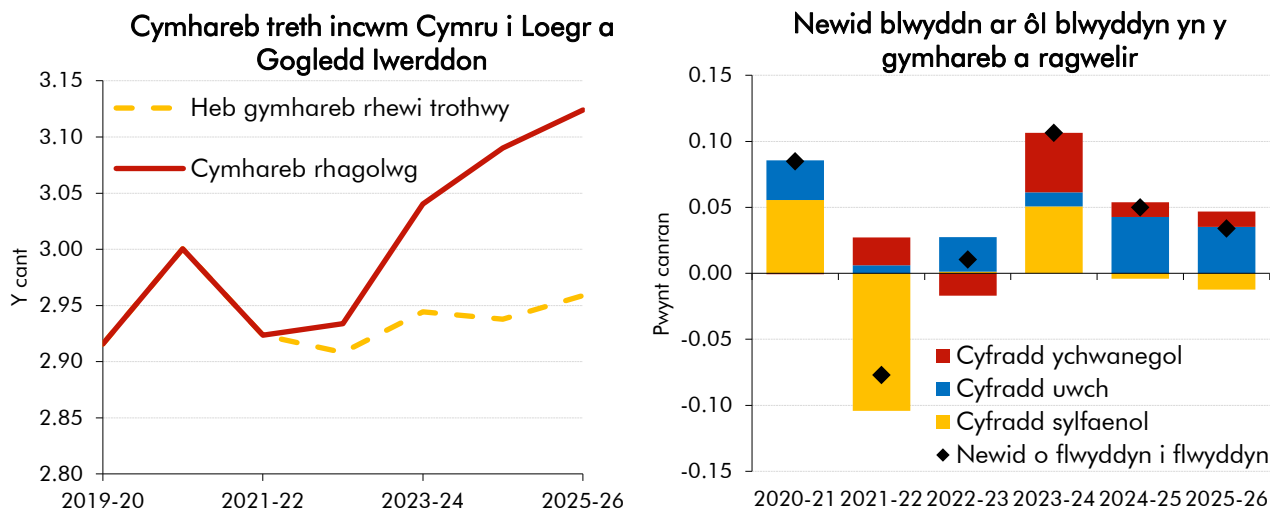
Siart 2.3: Cyfanswm cyflog cyfanredol RTI yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon

Ffynhonnell: CThEF, ONS

- 2.17** Mewn cyferbyniad, rydym yn disgwyl i gymhareb treth incwm Cymru i'r dreth yn Lloegr a Gogledd Iwerddon fod wedi cynyddu, fel y dangosir yn Siart 2.4. Er bod y data RTI diweddaraf yn awgrymu twf tebyg iawn mewn cyflogau cyfanredol ar draws y ddau ranbarth, mae data dosbarthiadol RTI yn dangos bod incwm trethadwy, sy'n golygu incwm uwchlaw'r lwfans personol, wedi codi yn gyfrannol gyflymach yng Nghymru. Datblygiad diweddar yn ein rhagolygon yw gwneud gwell defnydd o'r data dosbarthiadol RTI hwn i lywio ein rhagolygon o dreth incwm Cymru. Yn benodol, fel y dangosir yn y panel ar y dde o Siart 2.4, rydym yn disgwyl y bydd y rhan fwyaf o'r twf yn y gymhareb rhwng 2023-24, y flwyddyn alldro ddiweddaraf, a 2025-26 yn cael ei yrru gan dwf cyflymach mewn trethdalwyr cyfradd uwch yng Nghymru.
- 2.18** Prif sbardun y cynnydd hwn yw trothwyon treth bersonol wedi'u rhewi. Mae'r rhan fwyaf o drothwyon treth bersonol yng Nghymru ac yn Lloegr a Gogledd Iwerddon wedi cael eu rhewi ers 2021. O ganlyniad, mae mwy o incwm yn cael ei ddwyn i mewn i dreth ac i fandiau uwch dros amser wrth i enillion nominal dyfu. Mae'r effaith hon yn fwy yng Nghymru oherwydd bod cyflog cyfartalog is yn golygu bod cyfran gymharol uwch o incwm Cymru yn cael ei wthio uwchlaw'r trothwyon sefydlog hyn hyd yn oed pan fo twf cyflog yn debyg. Mae'r llinell felen dotiog yn Siart 2.4 yn dangos senario gwrth-ffeithiol, yn seiliedig ar ein modelu, gan dybio nad oedd y trothwy wedi'i rewi o 2022-23 ymlaen. O dan y senario hwn, yn wahanol i'n rhagolwg diweddaraf, byddem wedi disgwyl i'r gymhareb fod wedi aros yn gyson yn fras.

Siart 2.4: Cymhareb treth incwm NSND Cymru i Loegr a Gogledd Iwerddon

Nodyn: Mae'r siart hwn yn dangos cymhareb cyfanswm y dreth incwm NSND a delir gan drethdalwyr Cymru yn hytrach na chyfraddau Cymru yn unig.

Ffynhonnell: CThEF, SYG

Ansicrwydd allweddol

2.19 Mae sawl ffynhonnell ansicrwydd ynglŷn â'n rhagolwg ar gyfer rhwymedigaethau treth incwm sy'n ddarostyngedig i gyfraddau Cymru. Rydyn ni'n crynhoi rhai o'r rhai pwysicaf yma.

Chwyddiant a thwf enillion nominal

2.20 Mae chwyddiant a'i effaith ar dwf enillion nominal yn parhau i fod yn ffynhonnell sylweddol o ansicrwydd yn ein rhagolwg ar gyfer treth incwm y DU a chyfraddau Cymru. Mae hyn yn arbennig o wir o ystyried y rhewi i drothwyon treth bersonol, sydd bellach ar waith yn dilyn cyllideb yr Hydref 2025 tan 2030-31. Fel y mae Blwch 2.1 yn archwilio, twf cyflymach mewn enillion nominal oedd y prif sbardun i ni danamcangyfrif cyfraddau treth incwm y DU a Chymru yn y flwyddyn alldro ddiweddaraf. Mae ein rhagolwg o gyfraddau Cymru yn benodol yn hynod o sensitif i dwf enillion nominal o ystyried effaith gymesur fwy llusgo cyllidol yng Nghymru. Er ein bod yn ystyried ein rhagolygon chwyddiant ac enillion nominal diweddaraf yn ganolog, byddai graddau y mae chwyddiant yn gwyro oddi wrth hyn, naill ai'n uwch neu'n is, yn effeithio ar dderbyniadau.

Cyflogaeth

2.21 Mae lefel y cyflogaeth yn parhau i fod yn ffynhonnell sylweddol o ansicrwydd yn ein rhagolwg treth incwm cyfradd y DU a Chymru. Yn ein EFO ym mis Tachwedd, rydym yn tybio y bydd cyfanswm cyflogaeth yn tyfu 5.0 y cant dros y cyfnod a ragwelir. Mae prif ffynonellau ansicrwydd yn yr amcangyfrif canolog hwn yn ymwneud ag ansawdd data alldro, er gwaethaf gwelliannau diweddar yn data'r Arolwg Llafur (LFS), ac i fudo net sydd yn y blynyddoedd diwethaf wedi bod yn anwadal. Ar gyfer Cymru, er bod ein rhagolwg

cyfraddau yn addasu ar gyfer gwahaniaethau mewn amcanestyniadau yn y boblogaeth oedolion, mae ansicrwydd pellach ynghylch sut y bydd twf cyflogaeth yn esblygu o'i gymharu â gweddill y DU.

Twf cynhyrchiant

- 2.22** Mae ein rhagolygon treth incwm ledled y DU a Chymru yn sensitif i'r rhagdybiaethau a wnawn ynghylch twf mewn cynhyrchiant llafur, sef y prif benderfynnydd o dwf enillion real. Yn ein *EFO Tachwedd 2025*, fe wnaethom adolygu i lawr ein rhagolwg canolog ar gyfer twf cynhyrchiant sylfaenol, hynny yw'r twf tymor canolig mewn allbwn tueddiadau fesul awr a weithiwyd, o 1.3 i 1.0 y cant. Er bod hyn yn uwch na'r gyfradd twf $\frac{1}{2}$ y cant yn y degawd ar ôl yr argyfwng ariannol, mae'n llawer is na'r gyfradd 2 y cant a welwyd cyn yr argyfwng. Felly, mae'n parhau i fod yn ansicr iawn gyda risgiau i'r ddwy ochr. Mae ffactorau a fydd yn effeithio ar dwf cynhyrchiant yn cynnwys datblygiadau mewn masnach ryngwladol, diwygio ochr y cyflenwad domestig, a chynnydd technolegol byd-eang fel Deallusrwydd Artiffisial. Rydym yn archwilio'r ansicrwydd ymhellach yn ein *papur briffio Rhif 9: Rhagfynegi cynhyrchiant a gyhoeddwyd ochr yn ochr â'r EFO* ym mis Tachwedd.

Blwch 2.1: Gwerthuso ein rhagolygon ar gyfer cyfraddau treth incwm Cymru ar gyfer 2023-24

Cyhoeddodd CThEF ddata alldro 2023-24 ar gyfer cyfraddau Cymru ym mis Gorffennaf 2025. Mae asesu perfformiad ein rhagolygon yn bwysig ar gyfer tryloywder ac atebolrwydd, tra hefyd yn ein helpu i ddeall a nodi ffyrdd i'w gwella. Yn y blwch hwn, rydym yn gwerthuso ein rhagolwg o WTO Rhagfyr 2022, a oedd yn sail i'r amcanestyniadau refeniw ar gyfer cyllideb ddrafft a chyllideb derfynol Cymru 2023.

Cynhyrchwyd rhagolwg WTO Rhagfyr 2022 yn erbyn cefndir chwyddiant uchel a chynnydd mewn cyfraddau llog yn dilyn y sioc prisiau ynni a ysgogwyd gan ymosodiad Rwsia ar yr Wcráin. Roedd y rhagolwg yn tynnu ar amcanestyniadau economaidd ledled y DU a nodir yn rhagolygon economaidd a chyllidol *Tachwedd 2022*, Arolwg o Incwm Personol 2019-20, data alldro PAYE ledled y DU o 2020-21, a data RTI o Awst 2021.

Mae Tabl A yn dangos bod cyfraddau alldro treth incwm Cymru yn 2023- 24 wedi rhagori ar ragolwg Rhagfyr 2022 o £173 miliwn (6.2 y cant). Dyma'r ail wahaniaeth fwyaf i ragolygon blwyddyn ymlaen ers i ni ddechrau rhagweld cyfraddau Cymru. Gellir priodoli'r gwahaniaeth o £173 miliwn i dri ffactor:

- **Mae penderfynyddion economaidd** yn cyfrif am £90 miliwn o'r gwahaniaeth rhwng ein rhagolwg Rhagfyr 2022 a'r alldro, ychydig dros hanner y gwall cyffredinol. Mae hyn yn adlewyrchu enillion nominal cryfach na'r disgwyl a thwf cyflogaeth yn ein rhagolwg ledled y DU a oedd yn sail i amcanestyniadau Rhagfyr 2022. Rydym yn rhagweld twf mewn cyflogau o 3.3 y cant ar gyfer 2023-24, o'i gymharu ag alldro o 7.6 y cant yn y pen draw. Gyrrwyd hyn yn enwedig gan dwf enillion nominal cryfach, a oedd yn 6.9 y cant yn 2023-24 o'i gymharu â'n rhagolwg o 3.5 y cant.

- **Mae gwahaniaethau modelu cyllidol** yn cyfrannu £83 miliwn (tua 48 y cant) at y gwahaniaeth cyffredinol. Mae rhan o hyn (£18 miliwn) yn cael ei yrru gan danamcangyfrif cyfran Cymru ond mae'r mwyafrif yn ymwneud â thanamcangyfrif y gyfradd dreth effeithiol yn ein rhagolwg UKNSND cyffredinol. Gall hyn adlewyrchu llusgo cyllidol uwch -na'r -disgwyl, gyda mwy o drethdalwyr yn symud i'r cyfraddau uwch ac ychwanegol na'r disgwyl ar adeg y rhagolwg. Gallai hyn fod wedi cael ei yrru gan y twf cyflog nominal cryfach a nodwyd uchod, ochr yn ochr â throthwyon treth incwm wedi'u rhewi, a oedd gyda'i gilydd wedi codi'r gyfradd dreth effeithiol yn fwy na'r disgwyl. Gall hefyd adlewyrchu gwahaniaethau dosbarthiadol mewn twf enillion o'i gymharu â'r rhai yr oeddem yn tybio yn ein rhagolwg mis Rhagfyr - yn benodol, twf cryfach mewn enillwyr incwm-uchel a bonysau na'r disgwyl.
- Mae'r gwahaniaeth sy'n ymwneud â **pholisïau a gyhoeddwyd yn ddiweddarach** yn fach, sef £0.2 miliwn.

Tabl A: Cyfraddau treth incwm Cymru yn 2023-24: rhagolwg yn erbyn alldro

	£ miliwn					
	Rhogolwg	Alldro	Gwahaniaethau	o'r rhain:		
				Penderfynyddion economaidd	Modelu cyllidol	Newidiadau Polisi
Cyfraddau treth incwm Cymru	2,795	2,968	173	90	83	0
Ffynhonnell: OBR						

Ers rhagolwg Rhagfyr 2022 rydym wedi gwneud nifer o welliannau i'n modelau rhagfynegi i wella eu cywirdeb. Yn benodol, ar gyfer ein rhagolwg UKNSND rydym bellach yn caniatáu yn benodol ar gyfer parhad y patrwm 'siâp U' diweddar mewn twf enillion ar draws y dosbarthiad (twf cyflog uwch ar waelod a brig y dosbarthiad incwm), yn hytrach na chymryd cydgyfeiriant i gyfradd unffurf dros y gorwel a ragwelir. Roedd hyn yn seiliedig ar waith sy'n edrych ar y gwahaniaethau hanesyddol yn y dosbarthiad enillion.^a Nod y newidiadau methodolegol hyn yw cyfleu dynameg enillion dosbarthu ac ymddygiad bonws yn well. Ar gyfer ein rhagolygon o gyfran Cymru, rydym bellach yn gwneud mwy o ddefnydd o ddata gwybodaeth amser real CThEF, gan edrych ar RTI yn ôl band treth incwm, i fanteisio ar dystiolaeth fwy amserol ar wahaniaethau dosbarthiadol rhwng Cymru a gweddill y DU.

Gweler Nash, A. *Treth incwm a'r dosbarthiad enillion*, Gorffennaf 2024 i gael rhagor o wybodaeth am y newidiadau methodolegol hyn.

3 Treth trafodiadau tir

Cyflwyniad

3.1 Mae'r bennod hon:

- yn amlinellu ein methodoleg ar gyfer rhagweld **treth trafodiadau tir (LTT)** ac yn archwilio tueddiadau mewn prisiau eiddo a thrafodion yng Nghymru sy'n sbarduno twf yn y sylfaen dreth LTT;
- yn cyflwyno ein **rhagolygon diweddaraf** ac yn esbonio sut maent wedi newid dros y flwyddyn ddiwethaf;
- yn amlinellu'r **datblygiadau diweddaraf** mewn derbyniadau treth trafodiadau tir ac;
- yn trafod rhai o'r **risgiau a'r ansicrwydd allweddol** o amgylch y rhagolygon hyn.

Treth trafodiadau tir

- 3.2 Disodlodd treth trafodiadau tir (LTT) dreth dir treth stamp (SDLT) yng Nghymru o fis Ebrill 2018 ymlaen. Mae'n dreth trafodiad *ad valorem* a godir ar drosglwyddo eiddo. Mae gan LTT lawer o'r un nodweddion â SDLT gan gynnwys triniaeth wahanol ar gyfer eiddo preswyl a masnachol, trothwy di-dreth, a gordal ar brynu eiddo preswyl ychwanegol. Ond mae rhai gwahaniaethau nodedig: mae gan LTT gyfraddau a throthwyon gwahanol; nid yw'n cynnwys rhyddhad i brynwyr tro cyntaf; ac mae'n cael ei gasglu gan Awdurdod Cyllid Cymru (WRA) yn hytrach na chan CThEF.

Methodoleg y rhagolwg

- 3.3 Mae'r fethodoleg ar gyfer cynhyrchu ein rhagolygon LTT yn cynnwys tri cham.⁹ Y rhain yw:

- Yn gyntaf, rydym yn cynhyrchu **amcangyfrif derbyniadau yn y flwyddyn** sy'n defnyddio data alldro derbyniadau misol o'r WRA fel man cychwyn. Yn nodweddiadol, rydym yn grosio i fyny y derbyniadau o flwyddyn i ddyddiad trwy dybio bod gweddill y flwyddyn yn dilyn llwybr tebyg i flynyddoedd blaenorol, wedi'i ychwanegu yn ôl yr angen gan wybodaeth am y rhagolygon tymor byr ar gyfer y farchnad eiddo a'r economi.
- Nesaf, rydym yn cynhyrchu ein **rhagolwg cyn-fesurau** tymor canolig gan ddefnyddio pedwar model ar wahân - un yr un ar gyfer prif gyfraddau preswyl, y gordal eiddo

⁹ I gael rhagor o fanylion am ein methodoleg rhagolwg, gweler Pennod 3 o'n *rhagolygon trethi Cymru* ym mis Rhagfyr 2019 a'r dudalen 'Rhagolygon trethi Cymru' ar ein gwefan.

ychwanegol, gwerthiannau masnachol, a phrydlesi masnachol.¹⁰ Mae'r modelau yn agregu trafodion o fewn segmentau cymharol fach o'r farchnad eiddo, gan gyfrifo'r dreth sy'n ddyledus ar y pris cyfartalog ym mhob segment, ac yna rhagamcanu hynny ymlaen yn unol â'n rhagolygon ar gyfer prisiau a thrafodion.¹¹

- Yn olaf, rydym yn ychwanegu amcangyfrifon o effeithiau unrhyw **fesurau polisi newydd** i gynhyrchu ein rhagolygon ôl-fesurau.

Rhagolygon diweddaraf y farchnad eiddo

3.4 Mae'r rhagolwg LTT yn seiliedig ar ragolygon y farchnad eiddo a ddangosir yn Tabl 3.1.

3.5 Rhagwelir y bydd prisiau tai yn tyfu 2.8 y cant ar gyfartaledd o 2025-26 ymlaen. O'i gymharu â mis Hydref, a ddefnyddiodd benderfynyddion OBR Mawrth 2025, mae'r gyfradd twf yn is yn 2025-26 cyn tyfu'n gyflymach o 2026-27 ymlaen. Mae'r rhagolwg ar gyfer trafodion preswyl wedi gostwng yn sylweddol ers mis Mawrth, gyda gostyngiad 3.7 pwynt canran yn y twf trafodion a ragwelir yn 2025-26. Mae hyn wedi'i newid i gyd-fynd yn well â thueddiadau diweddar mewn trafodion tai, yn enwedig adlewyrchu trosiant tai is yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae cyfraddau twf is ar gyfer trafodion yn parhau ar gyfer y rhan fwyaf o'r rhagolwg, gyda thwf cyfartalog flwyddyn ar ôl blwyddyn 2.6 y cant trwy'r rhagolwg o'i gymharu â'r cyfartaledd 4.5 y cant ar gyfer yr un cyfnod ym mis Mawrth.

3.6 Mae'r prisiau eiddo masnachol a ragwelir i fyny yn bennaf oherwydd cryfder mewn prisiau masnachol cyfartalog yn gynnwys yn 2025-26, gyda twf arafach o 2026-27 i 2028-29 yn gwrthbwyso rhan o'r effaith hon. Disgwylir i drafodion masnachol ostwng yn 2025-26 cyn cynnydd cyson ar gyfer gweddill y rhagolwg. Mae twf yn y rhagolwg ar gyfartaledd 1.2 pwynt canran yn is bob blwyddyn o'i gymharu â'r Gwanwyn.

Tabl 3.1: Rhagolygon ar gyfer prisiau a thrafodiadau eiddo yng Nghymru

	Canran y newid ar y flwyddyn flaenorol						
	Alldro	Rhagolwg					
	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
Prisiau eiddo preswyl	2.3	2.1	2.7	3.0	3.1	3.0	2.8
Trafodiadau eiddo preswyl	12.9	1.5	3.6	3.4	2.9	2.8	1.5
Prisiau eiddo masnachol	2.6	11.5	-1.9	1.8	1.9	1.8	2.0
Trafodiadau eiddo masnachol	6.5	-5.2	1.5	1.5	1.5	1.5	1.6
Newid ers rhagolwg mis Hydref							
Prisiau eiddo preswyl	-0.3	-0.4	0.1	0.3	0.3	0.2	
Trafodiadau eiddo preswyl	-0.2	-3.7	-1.2	-2.2	-1.4	0.1	
Prisiau eiddo masnachol	0.5	10.0	-3.6	-0.2	-0.1	0.0	
Trafodiadau eiddo masnachol	3.2	-3.6	-1.7	-0.2	-0.2	-0.2	

Ffynhonnell: OBR

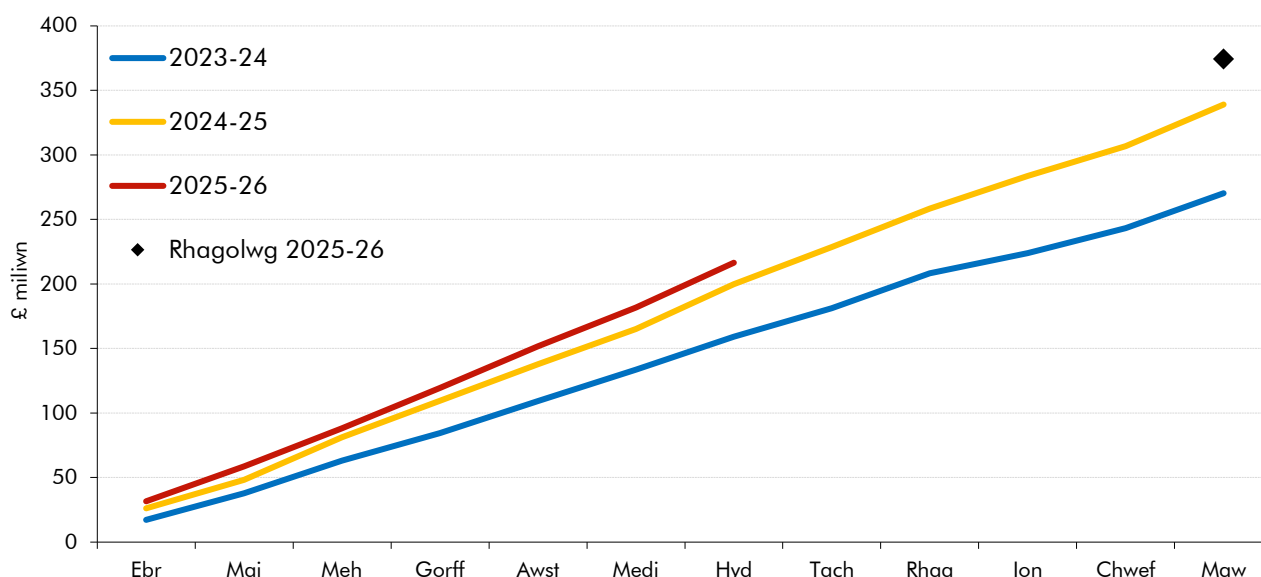
¹⁰Mae'r modelau hyn yn cael eu gweithredu ar ein rhan gan ddadansoddwyr yn Llywodraeth Cymru, ond y rhagdybiaethau a'r dyfarniadau sylfaenol yw rhai Pwyllgor Cyfrifoldeb Cyllideb yr OBR.

¹¹Mae'r fethodoleg ar gyfer rhagweld y rhain wedi'i nodi yn nhudalennau 'Manwl' ein gwefan.

Data alldro LTT diweddaraf

- 3.7** Amcangyfrifir bod derbyniadau LTT i fyny £16.7 miliwn (8.4 y cant) yn ystod 7 mis cyntaf eleni o'i gymharu â'r cyfnod cyfatebol y llynedd. Rydym yn rhagweld y bydd y cryfder hwn yn parhau, gyda derbyniadau yn cyrraedd £374 miliwn erbyn diwedd 2025-26, a fyddai'n £34 miliwn (9.9 y cant) yn uwch nag alldro y llynedd.

Siart 3.1: Derbyniadau LTT misol cronus: 2023-24 i 2025-26

Nodyn: Mae ychydig o anghysondeb rhwng y ffigur blyneddol a'r sefyllfa arian parod misol oherwydd amseroedd adrodd data. Mae'r ffigur blwyddyn ariannol flynyddol yn ddetholiad a gymerwyd ar 30 Ebrill, tra bod y data misol yn dod o'r sefyllfa sefydlog misol, gydag addasiadau ar gyfer ad-daliadau cyfraddau uwch.

Ffynhonnell: OBR, ACC

Rhagolwg LTT

- 3.8** Tabl 3.2 yn nodi'r rhagolwg LTT diweddaraf a'i gydrannau. Disgwylir i dderbyniadau LTT dyfu ar gyfradd gyfartalog o 7.8 y cant bob blwyddyn trwy gydol y cyfnod a ragwelir. O'i gymharu â mis Hydref, mae'r rhagolwg yn is £4.9 miliwn (1.1 y cant) ar gyfartaledd bob blwyddyn. Mae hyn yn cael ei yrru i raddau helaeth gan alldro masnachol gwannach yn gynnar yn 2025-26 a'r trafodion gwannach a ragwelir o'i gymharu â mis Mawrth, sy'n cael ei wrthbwysu'n rhannol gan alldro preswyl cryfach a rhagolygon gwell ar gyfer prisiau masnachol.

Tabl 3.2: Rhagolwg treth trafodiadau tir: newidiadau ers mis Hydref

	£ miliwn						
	Alldro	Rhagolwg					
		2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Cyfanswm LTT							
Rhagolwg mis Hydref	341	368	401	440	478	512	
Rhagolwg Ionawr	341	374	399	432	466	502	535
Gwahaniaeth		6	-2	-8	-11	-10	
Preswyl (ac eithrio eiddo ychwanegol)							
Rhagolwg mis Hydref	178	200	223	251	279	304	
Rhagolwg Ionawr	178	204	225	250	276	303	326
Gwahaniaeth		4	2	-1	-3	-2	
Eiddo ychwaengol							
Rhagolwg mis Hydref	74	83	87	94	100	105	
Rhagolwg Ionawr	74	86	90	95	100	106	112
Gwahaniaeth		4	3	1	0	1	
Masnachol							
Rhagolwg mis Hydref	89	86	91	95	99	103	
Rhagolwg Ionawr	89	84	83	87	90	94	97
Gwahaniaeth		-2	-7	-8	-9	-9	
Ffynhonnell: OBR							

LTT Preswyl

3.9 Disgwylir i dderbyniadau LTT preswyl gynyddu £30.9 miliwn (9.7 y cant) y flwyddyn ar gyfartaledd. Mae'r rhagolwg yn parhau i fod yn ddigyfnewid i raddau helaeth o'i gymharu â mis Hydref, gyda derbyniadau ychydig yn uwch yn ystod yr ychydig flynyddoedd cyntaf o'r rhagolwg wedi'u gwrthbwysu'n rhannol gan dderbyniadau ychydig yn is yn ddiweddarach yn y rhagolwg. Mae gwahaniaeth cyfyngedig yn y rhagolwg oherwydd bod cryfder yn y rhagolygon eiddo ychwanegol a phrif gyfraddau preswyl o dderbyniadau cryfach yn y flwyddyn yn cael ei wrthbwysu gan lai o drafodion a ragwelir.

Tabl 3.3: LTT preswyl: newidiadau ers mis Hydref

	£ miliwn						
	Alldro	Rhagolwg					
		2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30 2030-31
Rhagolwg mis Hydref	252	282	310	345	379	410	
Rhagolwg Ionawr	252	290	316	345	376	409	437
Gwahaniaeth		8	6	0	-3	-1	
<i>o'r rhain:</i>							
Newidiadau pris		-2	-2	0	2	4	
Newidiadau trafodiadau		-10	-15	-23	-31	-33	
Data alldro a modelu		20	22	24	26	28	
Newidiadau Polisi		0	0	0	0	0	
Ffynhonnell: OBR							

Rhagolwg LTT masnachol

3.10 Mae Tabl 3.4 yn dangos bod disgwyl i LTT masnachol ostwng yn 2025-26 a 2026-27. Ar ôl hynny rhagwelir y bydd yn tyfu'n raddol o £3.5 miliwn (4 y cant) bob blwyddyn ar gyfartaledd. O'i gymharu â mis Hydref, mae derbyniadau wedi'u diwygio i lawr £6.9 miliwn (7.3 y cant) ar gyfartaledd y flwyddyn dros y rhagolwg. Mae hyn yn cael ei esbonio gan alldro gwannach yn saith mis cyntaf 2025-26 a rhagolwg trafodion masnachol gwannach.

Tabl 3.4: LTT masnachol: newidiadau ers mis Hydref

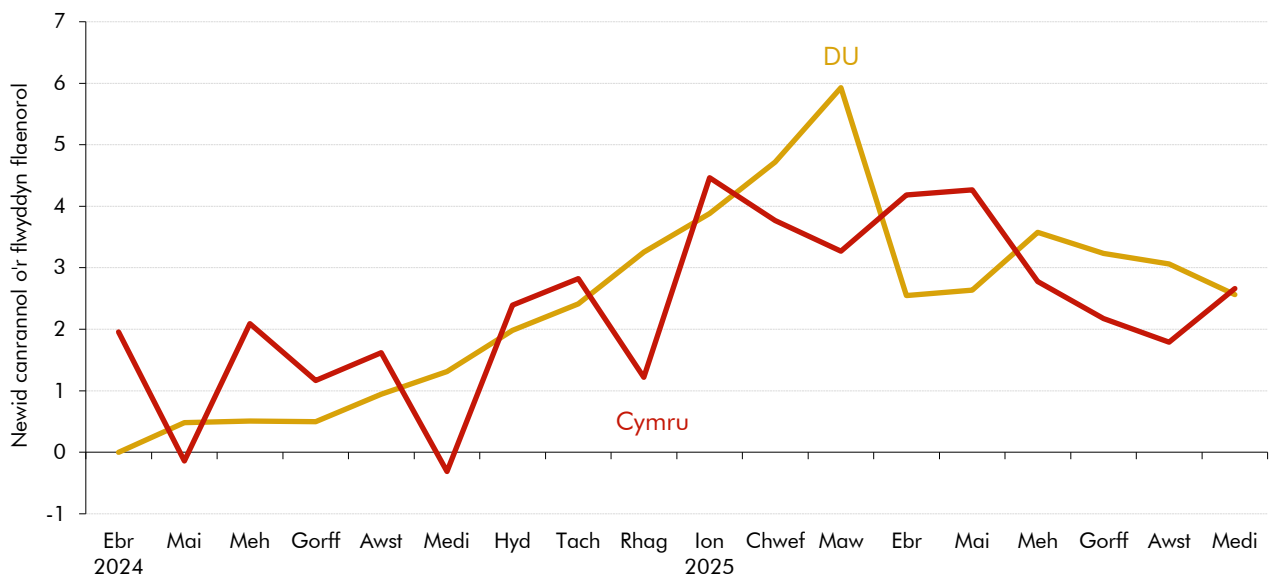
	£ miliwn						
	Alldro	Rhagolwg					
		2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Rhagolwg mis Hydref	89	86	91	95	99	103	
Rhagolwg Ionawr	89	84	83	87	90	94	97
Gwahaniaeth		-2	-7	-8	-9	-9	
o'r rhain:							
Newidiadau pris		11	7	7	7	7	
Newidiadau trafodiadau		-4	-5	-6	-6	-7	
Data alldro a modelu		-9	-9	-9	-9	-10	
Newidiadau Polisi		0	0	0	0	0	
Ffynhonnell: OBR							

Datblygiadau diweddaraf

Prisiau eiddo

3.11 Mae Siart 3.2 yn dangos bod **twf prisiau tai** diweddar yng Nghymru wedi bod yn debyg i raddau helaeth ond yn fwy cyfnewidiol o'i gymharu â'r DU gyfan. Ym mlwyddyn ariannol 2024-25 mae cyfraddau twf yn cynyddu yn y DU a Chymru. Mae'r uchafbwynt yn nhwf prisiau'r DU ym mis Mawrth 2025 yn adlewyrchu i raddau helaeth atal newidiadau SDLT ym mis Ebrill sy'n effeithio ar Loegr a Gogledd Iwerddon yn unig. Yn y mis diweddaraf, Medi 2025, mae twf prisiau tai o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol yn 2.6 y cant yn y DU a 2.7 y cant yng Nghymru.

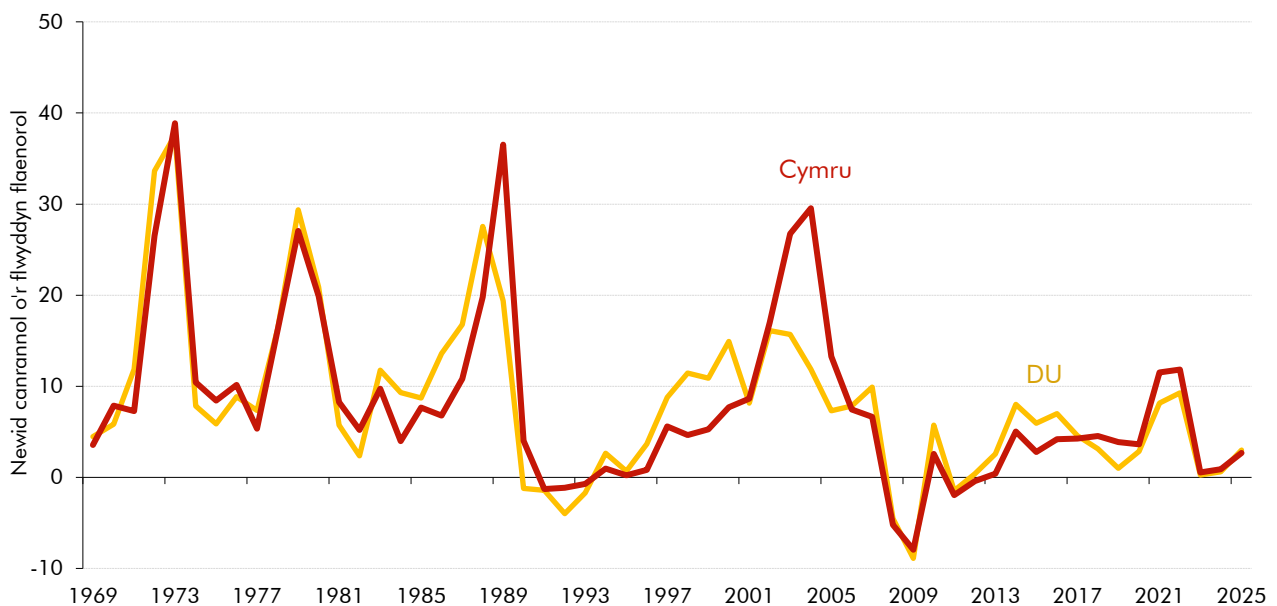
Siart 3.2: Chwyddiant prisiau tai: Cymru yn erbyn y DU gyfan

Ffynhonnell: SYG

3.12 Mae'r tebygrwydd rhwng prisiau eiddo yng Nghymru a'r DU yn unol â thueddiadau hanesyddol yn fras, fel y dangosir yn Siart 3.3. Yn enwedig yn y tymor hir, mae'r twf ym mhrisiau eiddo yng Nghymru a'r DU wedi bod yn gymharol debyg. Yn y rhagolwg, rydym yn tybio bod prisiau tai yn y DU a Chymru yn symud gyda'i gilydd ac eithrio effaith diwygiadau cynllunio a newidiadau SDLT, y mae eu heffeithiau'n cael eu dileu i Gymru.

Siart: 3.3: Tueddiadau hanesyddol ym mhrisiau tai

Yn Rhagolwg Trethi Cymru Rhagfyr 2024, fe wnaethom gyhoeddi'r gyfres anghywir ar gyfer newidiadau prisiau eiddo yn y DU yn y siart hon ar gam.

Ffynhonnell: SYG

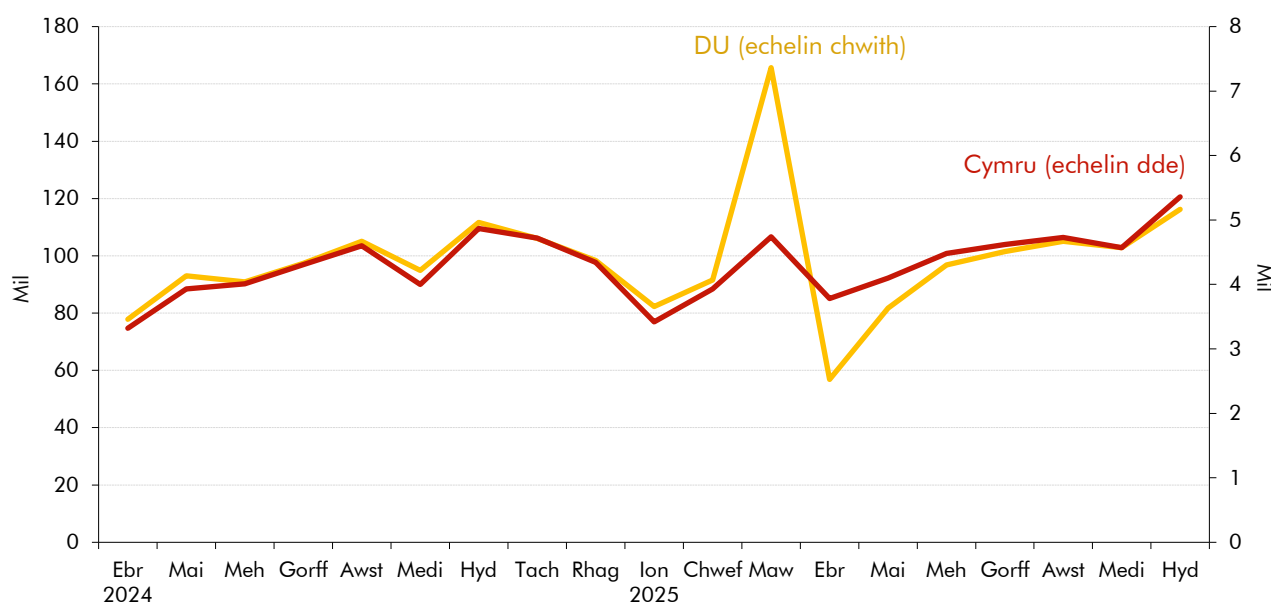
3.13 Gostyngodd prisiau eiddo masnachol (fel y'u mesurir gan bris cyfartalog trafodion a gofnodwyd gan yr awdurdodau treth priodol) yng Nghymru 19 y cant yn chwarter cyntaf

2025-26 o'i gymharu â'r un chwarter y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn dilyn cynnydd o 23 y cant ar gyfer y cyfnod cyfatebol yn y flwyddyn flaenorol. Mae hefyd yn sylweddol wahanol i'r cynnydd o 29 y cant ar gyfer y DU yn chwarter cyntaf 2025-26 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Fodd bynnag, mae prisiau eiddo masnachol fel arfer yn llawer mwy cyfnewidiol na phrisiau preswyl gan y gellir eu symud gan drafodion unigol mawr. Mae prisiau masnachol Cymru yn seiliedig ar lai na 2,000 o drafodion bob chwarter.

Trafodiadau eiddo

- 3.14** Ym mis Ebrill 2025, arweiniodd newidiadau i SDLT yn Lloegr a Gogledd Iwerddon at gynydd sylweddol mewn derbyniadau ym mis Mawrth a gostyngiad ym mis Ebrill. Mae hyn oherwydd rhagflaenu, lle mae trafodiadau eiddo yn cael eu dwyn ymlaen cyn i'r newid polisi gael ei weithredu. Ni effeithiodd y newidiadau hyn ar Gymru gan fod treth trafodiadau eiddo wedi ei datganoli, sy'n rhywbeth yr ydym yn cyfrif amdano yn ein penderfyniadau eiddo preswyl yng Nghymru. Ar wahân i'r effaith rhagflaenu, roedd proffil trafodiadau Cymru a'r DU yn gymharol debyg yn 2024-25 a rhan gynnar 2025-26.

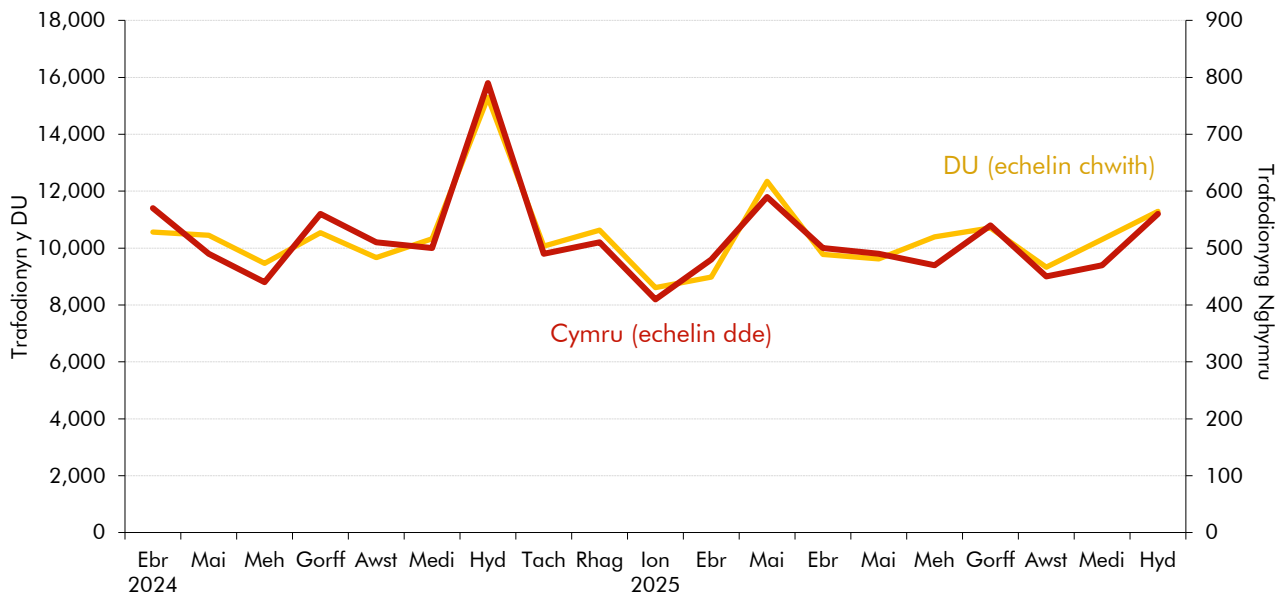
Siart: 3.4: Trafodiadau eiddo preswyl

Ffynhonnell: CThEF

- 3.15** Mae newidiadau mewn **trafodiadau eiddo masnachol** yn y DU a Chymru wedi bod yn debyg i raddau helaeth ar gyfer 2024-25 a 2025-26, fel y dangosir yn Siart 3.5.

Siart 3.5: Trafodiadau eiddo masnachol

Ffynhonnell: CThEF

Risgiau ac ansicrwydd

3.16 Mae'r rhagolwg uchod yn cynrychioli ein rhagolwg LTT canolog, ac mae'r risgiau i'r rhagolwg hwn yn cynnwys:

- **Rhagolygon prisiau tai a thrafodiadau.** Mae ein rhagolwg yn arbennig o sensitif i newidiadau mewn prisiau tai a thrafodiadau. Er bod risgiau wedi'u cydbwysu at i fyny ac i lawr, mae ein rhagolwg ar gyfer y rhain yn ansicr a bydd yn newid yn seiliedig ar lwybr cyfraddau llog. Mae hefyd yn her i fapio'r rhagolygon hyn, sy'n seiliedig ar drafodion a phrisiau yn y farchnad eiddo gyfan, i'r is-set o eiddo sy'n atebol i dalu LTT. Mae hyn oherwydd bod nifer y trafodiadau bob blwyddyn o'i gymharu â'r stoc o eiddo yn gymharol fach ac mae eiddo islaw'r trothwy prif gyfraddau preswyl o £225,000 wedi'u heithrio (ymhlith eithriadau LTT eraill). Mae crynodiad sylfaen dreth hefyd yn cymhlethu hyn, gan fod strwythur cynyddraddol LTT yn golygu bod cyfran fach o bolisiau yn cynrychioli swm mawr o'r sylfaen dreth ar gyfer trafodiadau preswyl a masnachol.
- **Anwadalrwydd y farchnad fasnachol.** Mae rhagolygon eiddo masnachol yn seiliedig ar nifer fach o drafodiadau ac yn sensitif i'r rhagolygon economaidd. Mae ansicrwydd ynghylch effaith yr achosion cynyddol o fanwerthwyr ar-lein a gweithio gartref hefyd yn cyflwyno risg i lawr posibl.
- **Newidiadau polisi blaenorol.** Mae newidiadau i drethi eiddo, yn enwedig pan fyddant wedi'u cyhoeddi ymlaen llaw, yn ychwanegu ansicrwydd at ein rhagolygon oherwydd ymateb ymddygiadol trethdalwyr, megis rhagflaenu¹² neu newidiadau ym mhrisiau tai.

¹²Am wybodaeth fanylach am hyn gweler Mathews, P., Papur Gwaith OBR Rhif 10: Rhagflaenu cyn newidiadau i'r dreth eiddo, Hydref 2016.

Gan fod sawl newid wedi bod yn LTT dros flynyddoedd blaenorol, mae hyn yn risg i'n rhagolwg. Mae'r graddau y mae newidiadau mewn trethi eiddo yn Lloegr a Gogledd Iwerddon yn effeithio ar farchnad eiddo Cymru hefyd yn brif ffynhonnell ansicrwydd.

- **Newidiadau polisi yn y dyfodol.** Mae ein rhagolygon yn seiliedig ar effeithiau polisiau cyfredol, ac nid ydynt yn ystyried bwriadau neu uchelgeisiau polisi (fel sy'n ofynnol gan senedd y DU wrth sefydlu'r OBR). Dim ond pan fydd y polisiau yn ddigon cadarn ac wedi'u costio y bydd newidiadau polisi yn y dyfodol o'r DU neu Lywodraeth Cymru yn cael eu cynnwys yn ein rhagolwg.

Blwch 3.1: Gwerthuso rhagolygon LTT

Mae Tabl A yn dangos bod derbyniadau LTT yn 2024-25 £97 miliwn (40 y cant) yn uwch nag yr oeddem yn ei ddisgwyl yn ein rhagolwg ym mis Chwefror 2024. Mae'r rhan fwyaf o'r gwahaniaeth hwn yn cael ei esbonio gan drafodiadau a phrisiau preswyl cryfach na'r disgwyl. Mae hyn wedi'i labelu fel 'penderfynyddion economaidd' yn y tabl. Yn Siart A rydym yn cymharu newidiadau â 2022-23 gan mai hon yw'r flwyddyn y seiliwyd y model arni yn rhagolwg Chwefror 2024, sy'n golygu mai'r newidiadau ers hynny sy'n berthnasol. Fel y dengys Siart A, rydym yn rhagweld y byddai cyfanswm gwerth trafodiadau preswyl yn gostwng yn gronol gan 27 y cant rhwng 2022-23 a 2024-25 ond yn hytrach dim ond yn gostwng 5 y cant. Roedd y rhagolwg ar gyfer prisiau tai a thrafodiadau yn seiliedig ar ein rhagolwg EFO Tachwedd 2023, lle roeddem yn disgwyl dirywiad sylweddol, gan adlewyrchu'r rhagolygon uwch ar gyfer cyfraddau morgeisi, alldro trafodiadau isel a dangosyddion marchnad gwan. O ganlyniad, disgwyliwyd i drafodiadau a phrisiau barhau i ostwng i 2024-25. Fodd bynnag, adferodd y farchnad dai o'r sioc hon yn gyflymach na'r rhagweliad.

Roedd derbyniadau eiddo masnachol £23 miliwn (36 y cant) yn uwch na'r disgwyl. Mae 90 y cant o hyn yn cael ei esbonio gan fodelu cyllidol. Mae hyn oherwydd bod ychydig o drafodiadau masnachol anarferol o fawr yn 2024-25 ac oherwydd bod alldro yn uwch yn chwarter olaf 2023-24 na'r disgwyl, gwybodaeth nad oedd ar gael ar adeg y rhagolygon.

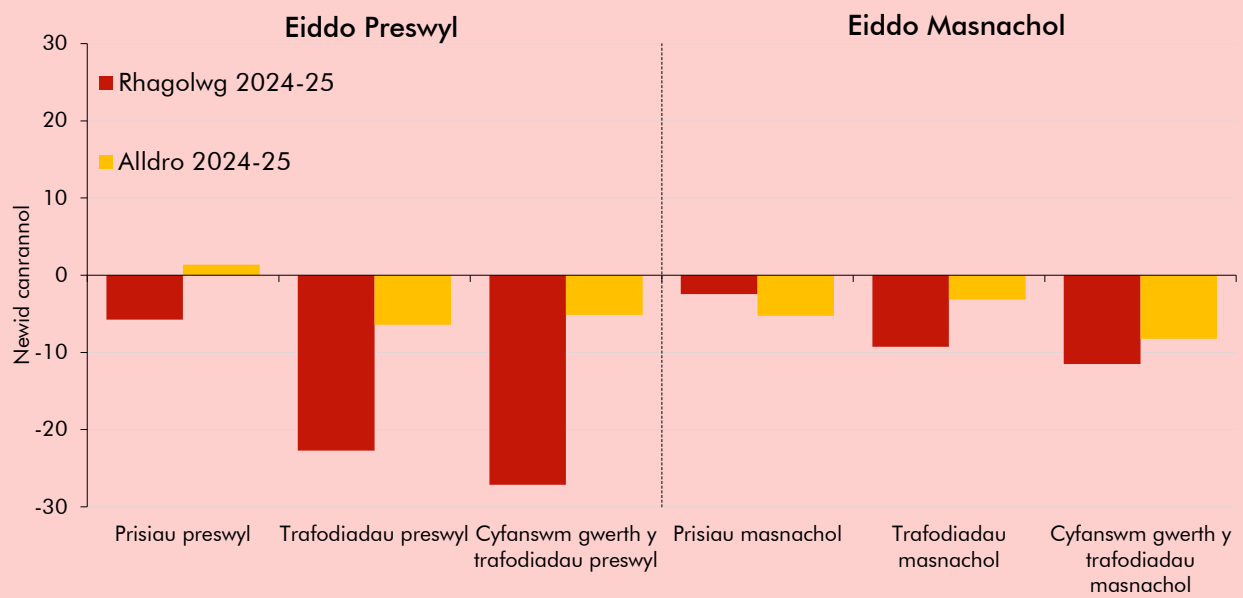
Roedd newidiadau o bolisi yn gymharol fach, gyda chyfraddau uwch wedi cynyddu ym mis Rhagfyr 2024 nad oedd yn hysbys ar adeg y rhagolygon.

Tabl A: Derbyniadau treth trafodiadau tir yn 2024-25: rhagolwg yn erbyn alldro

	£ miliwn					
	Rhagolwg	Alldro	Gwahaniaeth	o'r rhain:		
				Penderfynyddion economaidd	Modelu cyllidol	Newidiadau Polisi
Cyfanswm rhagolwg LTT	244	341	97	77	18	2
<i>o'r rhain:</i>						
Preswyl (prif gyfraddau)	120	178	58	59	1	-1
Preswyl (cyfraddau uwch)	58	74	16	16	-4	3
Di-breswyl	65	89	23	2	21	0

Ffynhonnell: OBR

Siart A: Prisiau a thrafodiadau eiddo: newidiadau rhwng rhagolygon 2022-23 a 2024-25 yn erbyn alldro

Ffynhonnell: OBR

4 Treth gwarediadau tirlenwi

Cyflwyniad

4.1 Mae'r bennod hon:

- yn disgrifio'r **dreth gwarediadau tirlenwi (LDT)** a godir yng Nghymru;
- yn nodi ein **methodoleg** ar gyfer rhagfynegi derbyniadau; ac
- yn cyflwyno ein **rhagolwg diweddaraf** a rhai **ansicrwydd allweddol** o'i gwmpas.

Treth gwarediadau tirlenwi

- 4.2 Cyflwynwyd treth tirlenwi yn y DU ym 1996. Yng Nghymru cafodd ei ddisodli gan dreth gwarediadau tirlenwi (LDT) o fis Ebrill 2018. Mae Llywodraeth Cymru wedi dweud bod LDT wedi'i gynllunio i "hyrwyddo ymddygiadau amgylcheddol cadarnhaol drwy atal mwy o wastraff i safleoedd tirlenwi ac i annog ailddefnyddio, ailgylchu ac adfer gwastraff".¹³
- 4.3 Codir LDT am bob tunnell o wastraff sy'n cael ei waredu ar safle tirlenwi. Mae'n daladwy gan weithredwyr safleoedd tirlenwi, y disgwylir iddynt drosglwyddo'r costau i'r rhai sy'n gwneud y gwarediadau. Mae nifer fach o warediadau wedi'u heithrio rhag LDT, tra bod rhai rhyddhad a gostyngiadau ar gael hefyd. Mae'r dreth yn cael ei chasglu gan Awdurdod Cyllid Cymru (WRA). Fel yn Lloegr a Gogledd Iwerddon, mae cyfradd 'safonol' ac 'is' ar gyfer gwarediadau safleoedd tirlenwi. Ers mis Ebrill 2025, mae'r 'gyfradd is' yng Nghymru wedi'i gosod ar 5 y cant o'r gyfradd safonol, gan ddod â hi yn uwch na'r gyfradd yn Lloegr a Gogledd Iwerddon. Yng Nghymru, mae cyfradd 'gwarediadau anawdurdodedig' hefyd, sydd wedi'i gosod ar 150 y cant o'r gyfradd safonol.
- 4.4 Mae ein rhagolwg yn cael ei yrru gan faint o wastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi a'r gyfradd dreth effeithiol a fydd yn cael ei dalu. Mae'r olaf yn dibynnu i raddau helaeth ar benderfyniadau polisi ar gyfraddau, ond hefyd ar gyfansoddiad y gwastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi o ystyried bod tair cyfradd wahanol. Yn 2024-25 roedd refeniw o wastraff cyfradd safonol yn cyfrif am 96 y cant o gyfanswm y refeniw o LDT,¹⁴ er y rhagwelir y bydd hyn yn gostwng oherwydd cynnydd yn y gyfradd is o dreth tirlenwi.

Methodoleg y rhagwolg

- 4.5 Mae'r rhagolwg LDT yn defnyddio model o'r gwaelod i fyny sy'n cael ei weithredu ar ein rhan gan ddadansoddwyr yn Llywodraeth Cymru. Y rhagdybiaethau a'r dyfarniadau sy'n

¹³Llywodraeth Cymru, *Bil Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2016: Asesiadau Effaith*.

¹⁴Nid yw hyn yn cynnwys refeniw o warediadau heb awdurdod, nad yw wedi'i gynnwys yn rhyddhau ystadegau diweddar gan ACC.

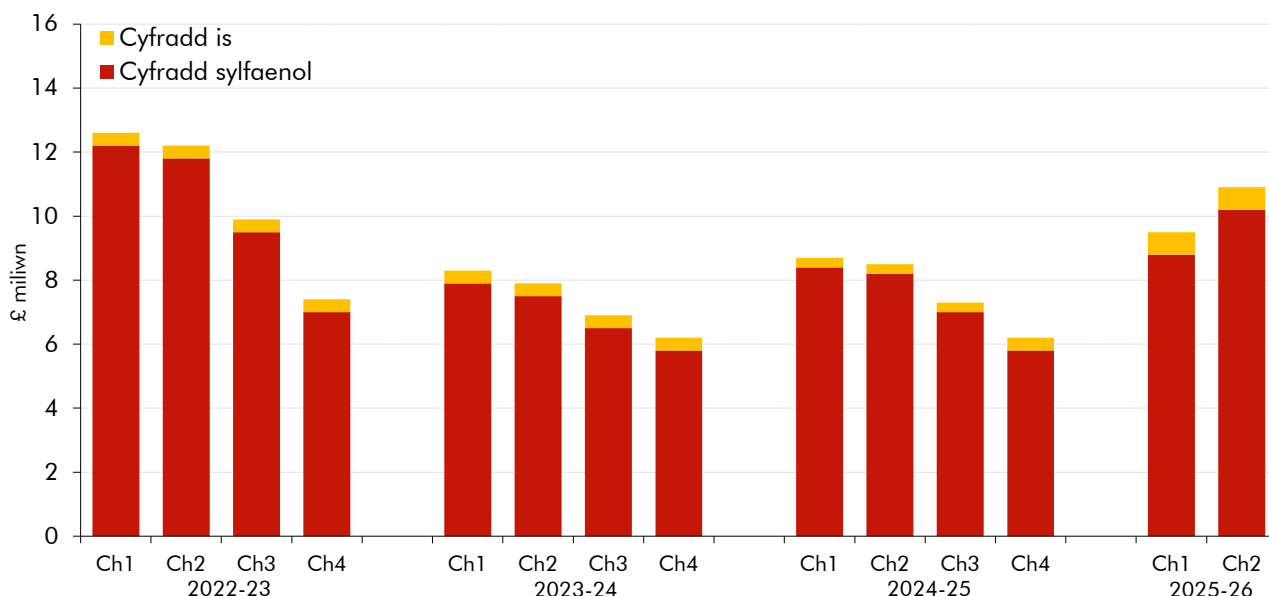
cael eu bwydo ynddo yw rhai y Pwyllgor Cyfrifoldeb Cyllideb. Mae'r fethodoleg rhagolwg yn syml – y prif gamau yw:

- sefydlu **amcangyfrif yn y flwyddyn** sy'n tynnu ar y data gweinyddol diweddaraf (a ffynonellau perthnasol eraill) i amcangyfrif lefel y derbyniadau yn y flwyddyn gyfredol;
- o'r sylfaen a ddarperir gan yr amcangyfrif blwyddyn gyfredol hwn, cynhyrchu **rhagolwg cyn-fesurau** tymor canolig trwy ddefnyddio'r model rhagolwg LDT i luosi faint o wastraff rhwymedig a ragwelir i'w anfon i safleoedd tirlenwi (y sylfaen dreth) â'r gyfradd dreth berthnasol; ac
- cynhyrchu **rhagolwg ôl-fesurau** trwy ychwanegu effeithiau unrhyw fesurau polisi newydd.

Data alldro LDT diweddaraf

4.6 Mae Siart 4.1 yn dangos y data alldro LDT diweddaraf. Mae derbyniadau wedi cynyddu £3.2 miliwn (19 y cant) yn hanner cyntaf 2025-26 o'i gymharu â 2024-25. Mae derbyniadau cyfradd is bellach yn ffurfio 7 y cant o gyfanswm y derbyniadau yn dilyn y cynnydd diweddar i'r gyfradd is, o'i gymharu â 3 y cant yn ddau chwarter cyntaf 2024-25.

Siart 4.1: Derbyniadau LDT chwarterol

Nodyn: Nid yw hyn yn cynnwys referniw o warediadau anawdurdodedig, nad ydynt wedi'u cynnwys yn natganiadau ystadegol diweddar ACC.

Ffynhonnell: Awdurdod Cyllid Cymru (ACC)

Rhagolwg diweddaraf

4.7 Ers ein rhagolwg ym mis Hydref, rydym wedi diwygio ein rhagolwg i lawr £0.7 miliwn yn 2025-26 ac i fyny ar gyfartaledd £4 miliwn y flwyddyn wedi hynny. Mae hyn yn adlewyrchu sawl ffactor:

- Ad-daliad yr ydym yn rhagweld y bydd yn costio £1.6 miliwn yn 2025-26 sy'n gostwng derbyniadau yn y flwyddyn honno ac y tybir na fydd yn parhau drwy'r rhagolwg.
- Cyfaint a chyfran uwch na'r disgwyl o wastraff safonol yn 2025-26, yr ydym yn tybio y bydd yn parhau yn y blynyddoedd i ddod. Mae hyn yn cynyddu derbyniadau £1 miliwn y flwyddyn bob blwyddyn.
- Mân newidiadau eraill, megis diwygiadau i lawr i'r gyfres cyfraddau is o'r WRA sy'n achosi gostyngiad yn y rhagolwg cyfradd is a rhagolwg chwyddiant ychydig yn gryfach yn cynyddu'r rhagolwg ar gyfer cyfraddau.
- Mae penderfyniad polisi Llywodraeth Cymru i alinio â chyfradd is Lloegr a Gogledd Iwerddon o 2026-27, gyda'r gyfradd wedi hynny yn codi gan y cynnydd arian parod i'r gyfradd safonol, yn cynyddu'r rhagolwg £3.6 miliwn (10 y cant) y flwyddyn ar gyfartaledd o 2026-27 ymlaen.

Tabl 4.1: Rhagolwg LDT

	£ miliwn						
	Alldro	Rhagolwg					
		2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Rhagolwg mis Hydref	34	35	34	34	33	32	
Rhagolwg Ionawr	34	34	37	37	38	38	39
Gwahaniaeth		-1	2	4	5	6	
<i>o'r rhain:</i>							
Data alldro		-1	1	1	1	1	
Modelu ac eraill		0	0	0	0	0	
Polisi cynyddu cyfraddau LDT		0	1	2	4	5	

Ffynhonnell: OBR

Datblygiadau diweddaraf

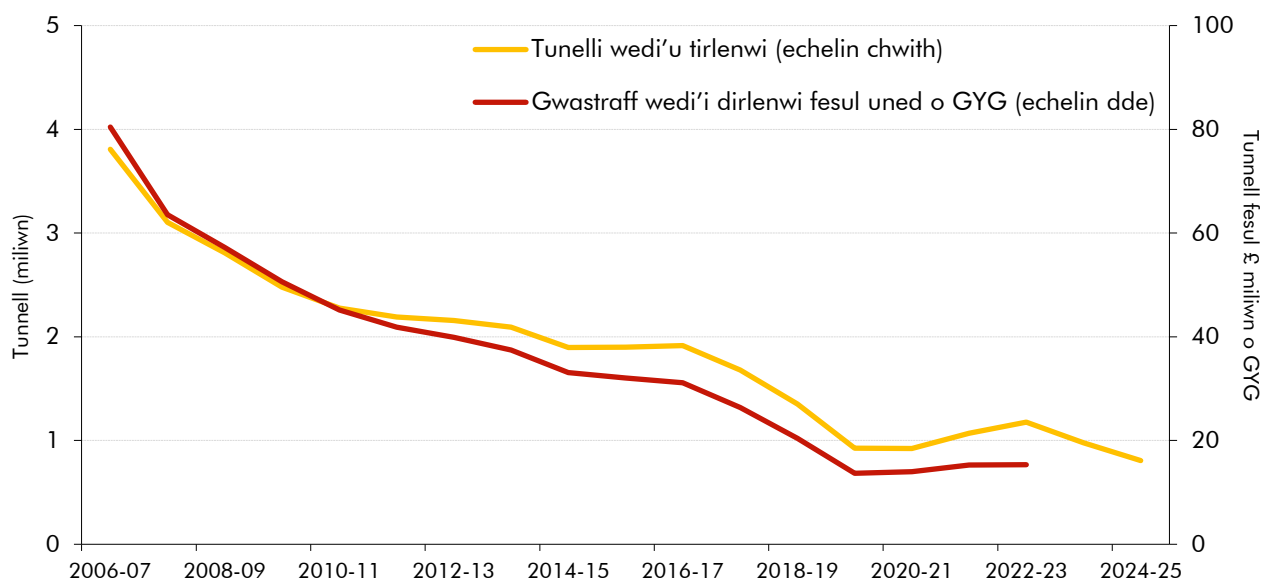
Y Cyfaint o wastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi

- 4.8** Mae cyfaint y gwastraff sy'n cael ei anfon i safleoedd tirlenwi yn y DU wedi bod yn tueddu i lawr, ac mae Siart 4.2 yn dangos bod hyn wedi bod yn wir yng Nghymru yn gyffredinol hefyd. Fodd bynnag, rhwng 2019-20 a 2022-23 cynyddodd tunelledd tirlenwi Cymru, sy'n debygol o adlewyrchu tarfu gan Covid a phroblemau mewn safleoedd gwastraff. Yn ystod y ddwy flynedd lawn ddiweddaraf o alldro, mae tunelledd a anfonwyd i safleoedd tirlenwi wedi gostwng, o 1.2 biliwn tunnell yn 2022-23 i 0.8 biliwn tunnell yn 2024-25. Mae hyn yn debygol o fod oherwydd tarfu ar safleoedd tirlenwi yng Nghymru a pholisïau fel ailgylchu yn y gweithle a ddaeth i rym ym mis Ebrill 2024. Mae tunelledd o hanner cyntaf 2025-26 yn uwch nag yr oedd yn 2024-25.
- 4.9** Cynyddodd Llywodraeth Cymru y gyfradd is o LDT uwchlaw'r lefel yn Lloegr a Gogledd Iwerddon o ddechrau 2025-26. Roedd ansicrwydd ar y pryd ynghylch a fyddai'r gwahaniaeth hwn o gyfraddau rhwng Cymru a Lloegr yn lleihau faint o wastraff o Loegr

sy'n cael ei waredu yng Nghymru. Fodd bynnag, mae tystiolaeth o hanner cyntaf 2025-26 yn awgrymu ei fod wedi cael cymharol ychydig o effaith ar faint o wastraff Lloegr sy'n cael ei waredu yng Nghymru. Mewn gwirionedd, mae cyfaint a chyfran y gwastraff cyfradd is o Loegr wedi cynyddu ychydig ers 2023-24. Mae hyn yn debygol oherwydd bod costau cludo symud gwastraff o Gymru i Loegr yn uwch na'r gwahaniaeth cymharol yn y cyfraddau is o dreth tirlenwi.

- 4.10 Mae Llywodraeth Cymru bellach wedi cyhoeddi eu bwriad i gynyddu'r gyfradd is o dreth tirlenwi i'w alinio â'r gyfradd yn Lloegr a Gogledd Iwerddon. Rydym yn rhagweld y bydd y polisi hwn yn lleihau'r tunelledd cyfradd is cyffredinol a anfonir i safleoedd tirlenwi gan 15 y cant erbyn 2030-31.

Siart 4.2: Tunelledd gwastraff tirlenwi yng Nghymru o'i gymharu â gweithgarwch economaidd Cymru

Nodyn: Nid yw hyn yn cynnwys tunelledd o warediadau anawdurdodedig, nad ydynt wedi'u cynnwys yn natganiadau ystadegol diweddar ACC.

Ffynhonnell: ACC, SYG

Risgiau ac ansicrwydd

- 4.11 Yn yr adran hon rydym yn crynhoi rhai o'r prif ansicrwydd a risgiau i'n rhagolwg canolog. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Mae **cyfaint net y gwastraff sy'n codi** yn ansicr. Mae newidiadau yn seilwaith Cymru, fel cynnydd mewn capasiti llosgi, yn golygu bod y rhagolwg ar gyfer tunnell o wastraff sy'n cael ei anfon i safleoedd tirlenwi wedi tueddu i lawr o'r blaen. Fel y dangosir yn Siart 4.2 mae'r duedd ar gyfer gwastraff tirlenwi wedi bod yn llai clir yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae hyn yn golygu bod risg i fyny ac i lawr i'n rhagolygon o dunelledd. Pump gweithredwyr safleoedd tirlenwi oedd yn cyfrif am 96 y cant o

gyfanswm y dreth sy'n ddyledus¹⁵, sy'n golygu y gall newidiadau i unrhyw un o'r safleoedd hyn gael effaith sylweddol ar y cyfaint o wastraff tirlenwi.

- Mae pob treth yn ddarostyngedig i raddau o **ddiffyg cydymffurfio**, a all ddeillio o wallau syml neu weithgaredd troseddol bwriadol. Ar lefel y DU, mae amcangyfrifon diweddaraf CThEF¹⁶ yn nodi'r 'bwlch treth' ar gyfer safleoedd tirlenwi'r DU i fod yn 22.6 y cant (£150 miliwn). Nid oes amcangyfrif ar gyfer y bwlch treth LDT, ond pe bai'r bwlch yr un fath mewn termau canrannol, byddai hyn yn awgrymu na chafodd £10 miliwn o dderbyniadau posibl yn 2024-25 eu casglu. Rydym yn cymryd yn ganiataol yn ein rhagolwg nad oes unrhyw newid yn y gyfradd cydymffurfiaeth sylfaenol yn y blynyddoedd i ddod, ac mae'r unig newidiadau yn ymwneud â mesurau polisi sy'n cynyddu gweithgarwch cydymffurfio. Os oes newidiadau mewn cydymffurfiaeth, mae hyn yn peri risg i'n rhagolwg.
- Mae LDT **ar warediadau anawdurdodedig** yn codi pan fydd y WRA yn nodi achosion addas ac yn cyhoeddi hysbysiad codi tâl. Mae'r WRA yn bwriadu cynyddu ei weithgarwch gweithredol yn y blynyddoedd i ddod, gydag adnoddau cydymffurfio ychwanegol wedi'u cynnwys yn ein rhagolwg a disgwylir iddynt gynyddu derbyniadau LDT £0.7 miliwn o 2026-27 ymlaen. Mae'r swm a gasglir yn ansicr a bydd yn dibynnu ar adnoddau, cynllunio a risgiau ymglyfreitha.
- Mae ein rhagolwg yn cymryd yn ganiataol bod digon o **gapasiti llosgi ac ailgylchu** yng Nghymru i ddarparu ar gyfer unrhyw gynnydd mewn gwastraff. Mae'r rhagdybiaethau hyn yn cael eu hailystyried pan fydd problemau gyda seilwaith, er enghraifft pe bai llosgydd mawr yn all-lein am gyfnod sylweddol. Byddai digwyddiad o'r fath yn golygu cyfran uwch o wastraff sy'n mynd i safleoedd tirlenwi nag a dybir yn ein rhagolygon.
- **Ymatebion ymddygiadol i newidiadau polisi.** Yn y gyllideb hon, mae Llywodraeth Cymru wedi cynyddu ei chyfradd is o dreth tirlenwi i alinio â Lloegr a Gogledd Iwerddon yn 2026-27, gyda chynnydd yn y blynyddoedd i ddod yn cyfateb i'r cynnydd arian parod i'r gyfradd safonol. Bydd hyn yn arwain at gynnydd sylweddol yn y gyfradd is, a rhagwelir y bydd yn codi o £6.30 y dunnell yn 2025-26 i £24.05 yn 2030-31. Rydym wedi rhagweld gostyngiad o 15 y cant mewn tunelledd cyfradd is erbyn 2030-31, yn seiliedig ar yr ymateb i gynnyddiadau blaenorol yn y gyfradd is. Nid ydym ychwaith wedi tybio effaith cydymffurfiaeth o'r polisi hwn, naill ai o fwy o ddiffyg cydymffurfio ar wastraff cyfradd is oherwydd y gost uwch neu fwy o gydymffurfiaeth ar wastraff â chyfradd safonol oherwydd llai o gymhelliant i gam-labelu gwastraff â chyfradd safonol fel cyfradd is.

¹⁵Bil Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2016: Asesiadau Effaith. Am ragor o fanylion gweler ystadegau Treth Gwarediadau Tirlenwi WRA: Gorffennaf i Fedi 2025.

¹⁶Mae hyn yn ymwneud â 2022-23. Am ragor o fanylion gweler rhifyn 2025 Mesur bylchau treth CThEF.

Blwch 4.1: Gwerthuso rhagolygon LDT

Mae Tabl A yn cymharu ein rhagolwg LDT Chwefror 2024 ag alldro ar gyfer 2024-25, gan ddangos bod yr alldro £5.8 miliwn (20 y cant) yn uwch na'r rhagweliad. Mae ychydig o dan hanner y newid hwn, £2.8 miliwn, yn deillio o addasiad a wnaed gan WRA lle derbyniwyd refeniw cronedig yn 2018-19 yn 2024-25, ynghyd â rhai achosion gwarediadau anawdurdodedig. Daw'r hanner arall o wahaniaethau modelu, yn bennaf mewn perthynas â gwastraff safonol nad yw'n awdurdodau lleol a oedd £2.8 miliwn yn uwch na'r disgwyl.

Tabl A: Derbyniadau treth gwarediadau tirlenwi yn 2024-25: rhagolwg yn erbyn alldro

	£ miliwn						
	Rhagolwg	Alldro	Gwahaniaeth	o'r rhain:			
				Penderfynyddion economaidd	Modelu cyllidol	Newidiadau Polisi	Addasiadau WRA
Cyfanswm rhagolwg LDT	28	34	6	0	3	0	3

Ffynhonnell: OBR

5 Addasiad grant bloc a sefyllfa treth net

Cyflwyniad

5.1 Yn y bennod hon rydym yn darparu:

- Y rhagolygon diweddaraf o'r **addasiad grant bloc (BGA)** ar gyfer pob un o drethi Cymru, gan gynnwys trethi cyfatebol Lloegr a Gogledd Iwerddon y maent wedi'u seilio arnynt;¹⁷
- yn seiliedig ar y rhagolygon hyn, yr amcanestyniadau diweddaraf o'r **sefyllfa dreth net** ar gyfer Cymru.

5.2 Y **grant bloc** yw'r mecanwaith lle mae Llywodraeth y DU yn darparu'r rhan fwyaf o'r cyllid i Lywodraeth Cymru ac mae'n cael ei ddrynnu o fewn y terfynau gwariant adrannol a osodir gan y Trysorlys.¹⁸ Mae newidiadau i grantiau bloc yn cael eu pennu gan fformiwlâ Barnett, sy'n cael ei yrru gan newidiadau yng ngwariant arfaethedig Llywodraeth y DU ar raglenni sydd wedi'u datganoli yng Nghymru.¹⁹

5.3 Pan fydd treth yn cael ei datganoli, mae'r grant bloc yn cael ei leihau gan swm sy'n cyfateb i'r refeniw a fyddai wedi cael ei godi gan Lywodraeth y DU pe na bai'r trethi hynny wedi'u datganoli. Mae'r **addasiadau grant bloc hyn (BGAs)** yn cael eu cyfrifo ar wahân ar gyfer pob treth. Gosodwyd y BGAs i ddechrau ar y swm perthnasol o refeniw Llywodraeth y DU a godwyd yng Nghymru ar adeg datganoli. Yna caiff eu haddasu bob blwyddyn gan ddefnyddio'r dull "cymharol" sy'n ychwanegu cyfran poblogaeth Cymru o'r newid mewn refeniw arian parod cyfatebol ar gyfer gweddill y DU, wedi'i addasu gan ffactor cymhariaeth. Mae'r ffactor cymhariaeth yn adlewyrchu refeniw treth fesul person yng Nghymru fel cyfran o'r refeniw fesul person yng ngweddill y DU ar adeg datganoli. Rydym yn esbonio hyn yn fanylach yn Blwch 5.1 o'n *Devolved tax and spending forecasts Tachwedd 2025*, gan gynnwys y gwahaniaethau rhwng mecanweithiau addasu grant bloc Cymru a'r Alban.

5.4 Mae'r BGAs treth yn seiliedig i ddechrau ar ein rhagolygon ar gyfer gweddill refeniw Llywodraeth y DU o drethi sydd wedi'u datganoli, sy'n cyfateb i'r refeniw amcangyfrifedig o'r trethi hynny yn Lloegr a Gogledd Iwerddon.²⁰ Ar gyfer treth incwm, cyfrifir rhagolwg Lloegr

¹⁷Ar gyfer y trethi datganoledig a gwmpeir yn yr adroddiad hwn, mae trethi cyfatebol Llywodraeth y DU yn rhwymedigaethau treth incwm ac eithrio'r rhai ar gynilion ac incwm difidend, treth tir treth stamp a threth tirlenwi, i gyd o Loegr a Gogledd Iwerddon.

¹⁸Darperir cyllid Gwariant Rheoledig Blyneddol (AME) hefyd i'r gweinyddiaethau datganoledig ar wahân i'r grant bloc.

¹⁹Nid oes gan yr OBR unrhyw ran uniongyrchol yn y gwaith o osod y grant bloc, ond defnyddir ein rhagolygon fel sail ar gyfer y setliadau gwariant ar gyfer yr Alban a Chymru.

²⁰Roedd hyn ar sail Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon ar gyfer yr Alban cyn datganoli derbyniadau perthnasol yng Nghymru.

a Gogledd Iwerddon a ddefnyddir i ddeillio'r BGA trwy dynnu refeniw'r Alban a Chymru o'r rhagolwg DU gyfan a gynhyrchiwn. Rydym yn cynhyrchu'r rhagolygon hyn ond nid ydym yn gyfrifol am y cyfrifiadau BGA, sy'n cael eu cynhyrchu gan y Trysorlys. Ar gyfer cyllideb derfynol Cymru eleni, defnyddir y rhagolygon ar gyfer 2026-27 a gyhoeddwyd ochr yn ochr â chyllideb Hydref 2025 i osod y BGA. O 2027-28 ymlaen, dim ond darluniadol yw'r rhagolygon gan y bydd yr amcanestyniadau yn cael eu diweddarau eto cyn cael eu defnyddio at ddibenion cyllidebol.

- 5.5** Gelwir y gwahaniaeth rhwng swm y refeniw a godir gan drethi datganoledig Cymru a'r swm a ddidynnir o'r grant bloc (y BGA treth) yn **sefyllfa dreth net**. Mae ffigur cadarnhaol yn golygu y bydd refeniw Cymru yn fwy na'r cyllid sy'n cael ei ddidynnu o grant bloc Cymru, tra bod ffigur negyddol yn golygu bod refeniw Cymru yn is na'r cyllid a ddidynnwyd. Mae llywodraethau datganoledig yn gosod eu cynlluniau cyllideb cychwynnol yn seiliedig ar y rhagolwg ar gyfer y sefyllfa net. Ar gyfer treth incwm, pan fydd data alldro yn cael ei ryddhau, mae'r gwahaniaeth rhwng alldro a rhagolwg yn cael ei setlo gyda'r weinyddiaeth ddatganoledig mewn proses a elwir yn gysoni. Er enghraifft, bydd cysoni cadarnhaol o £124 miliwn, sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhagolygon ac alldro ar gyfer y sefyllfa treth incwm net yn 2023-24, yn cael ei ychwanegu at gyllideb Cymru yn 2026-27. Ar gyfer y trethi datganoledig eraill, mae gwahaniaethau mewn refeniw datganoledig a gwariant yn cael eu rheoli yn ystod y flwyddyn. Mae proses gysoni ar gyfer yr addasiadau grant bloc cysylltiedig gydag unrhyw newidiadau sy'n deillio o hynny yn cael eu cymhwyso yn y flwyddyn ar ôl i wybodaeth alldro fod ar gael.
- 5.6** Yn y bennod hon, wrth gymharu'r rhagolygon diweddaraf ar gyfer y BGAs treth a sefyllfa treth net, rydym yn darparu cymariaethau â'n *EFO Mawrth 2025* a *WTO Rhagfyr 2024* gan fod y rhain yn cynnwys ein rhagamcanion treth incwm diweddaraf, gyda threth incwm yn elfen fwyaf o'r BGAs treth a'r sefyllfa dreth net.

Mewnbynnau i'r addasiad grant bloc

- 5.7** Mae Tabl 5.1 yn nodi'r trethi cyfatebol diweddaraf i Loegr a Gogledd Iwerddon, sy'n sail i BGAs treth Cymru. Yn ein rhagolwg canolog, rydym yn disgwyl i drethi cyfwerth â Lloegr a Gogledd Iwerddon dyfu tua 6.5 y cant y flwyddyn ar gyfartaledd dros y cyfnod a ragwelir. Mae hyn yn cael ei yrru gan dwf treth incwm, o ystyried ei fod yn cynrychioli'r elfen fwyaf o'r trethi datganoledig yn rhannol neu'n llawn. Fel y trafodwyd ym Pennod 2, mae twf mewn treth incwm yn cael ei yrru gan dwf cyflog nominal cryf, yn enwedig yn y tymor byr oherwydd chwyddiant uwch, ynghyd â'r rhewi i'r trothwyon treth bersonol. Fel y dangosir gan hanner isaf y tabl, rhagwelir y bydd trethi datganoledig Cymru yn tyfu ar gyflymder tebyg, gyda'r gymhareb â'u trethi cyfatebol i Loegr a Gogledd Iwerddon yn parhau i fod yn gyson ar draws y rhagolwg ar 1.4 y cant.

Tabl 5.1: Trethi datganoledig Cymru o'i gymharu â gweddill cyfwerth â'r DU

	£ miliwn							
	Alldro	Rhagolwg						
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
Cyfanswm cyfwerth Lloegr a Gogledd Iwerddon	239,221	263,017	286,485	306,681	322,101	336,098	353,912	370,555
<i>o'r rhain:</i>								
Treth Incwm Di-Gynilion Di-Ddifidend	227,119	248,648	271,062	288,665	301,810	313,323	329,115	344,115
Treth Dir y Dreth Stamp (SDLT)	11,614	13,883	14,904	17,649	19,924	22,312	24,355	25,965
Treth tirlenwi	489	486	519	367	368	463	442	475
Cyfanswm trethi datganoledig	3,268	3,652	3,993	4,240	4,460	4,652	4,894	5,124
<i>o'r rhain:</i>								
Cyfraddau treth incwm Cymru ¹	2,968	3,277	3,585	3,804	3,990	4,148	4,353	4,550
Treth trafodiadau tir	270	341	374	399	432	466	502	535
Treth gwarediadau tirlenwi	30	34	34	37	37	38	38	39
Cymru fel cyfran o Loegr a Gogledd Iwerddon								
Cyfanswm Trethi Datganoledig Cymru	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
<i>o'r rhain:</i>								
Cyfraddau treth incwm Cymru ¹	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
Treth trafodion tir	2.3	2.5	2.5	2.3	2.2	2.1	2.1	2.1
Treth gwarediadau tirlenwi	6.1	7.0	6.6	10.0	10.2	8.2	8.7	8.1

¹ Ar hyn o bryd dim ond ar gyfer 2023-24 y mae data alldro ar gael ar gyfer treth incwm, ac mae 2024-25 yn parhau i fod yn rhagolwg. Ar gyfer treth trafodiadau tir a threth gwarediadau tirlenwi, yr alldro diweddaraf yw 2024-25.

Ffynhonnell: OBR

5.8 Mae Tabl 5.2 yn cymharu cyfraddau treth incwm Cymru yn ôl band â'u cyfwerth â Llywodraeth y DU ar sail cyfraddau Cymru, sy'n sail i'r BGAs treth incwm. Ar sail cyfraddau Cymru, rhagwelir y bydd derbyniadau treth incwm Lloegr a Gogledd Iwerddon yn tyfu tua 5.8 y cant y flwyddyn ar gyfartaledd. Mae hyn yn arafach na derbyniadau cyfraddau Cymru, y rhagwelir y bydd yn tyfu tua 6.3 y cant y flwyddyn. Mae'r twf cymharol gyflymach mewn derbyniadau cyfraddau Cymru yn cael ei yrru gan y gyfradd dreth effeithiol ar incwm personol yng Nghymru yn codi'n gyflymach nag yng ngweddill y DU. Mae'r twf cymharol gyflymaf yn y band cyfraddau uwch yng Nghymru, gyda chymhareb derbyniadau Cymreig i Loegr a Gogledd Iwerddon yn y band cyfraddau uwch yn codi o 2.4 i 2.8 y cant dros y cyfnod a ragwelir. Rydym yn archwilio'r rhesymau am hyn yn fanylach ym mlwch 5.1.

Tabl 5.2: Cyfraddau Cymru a gweddill cyfwerth â'r DU yn ôl band

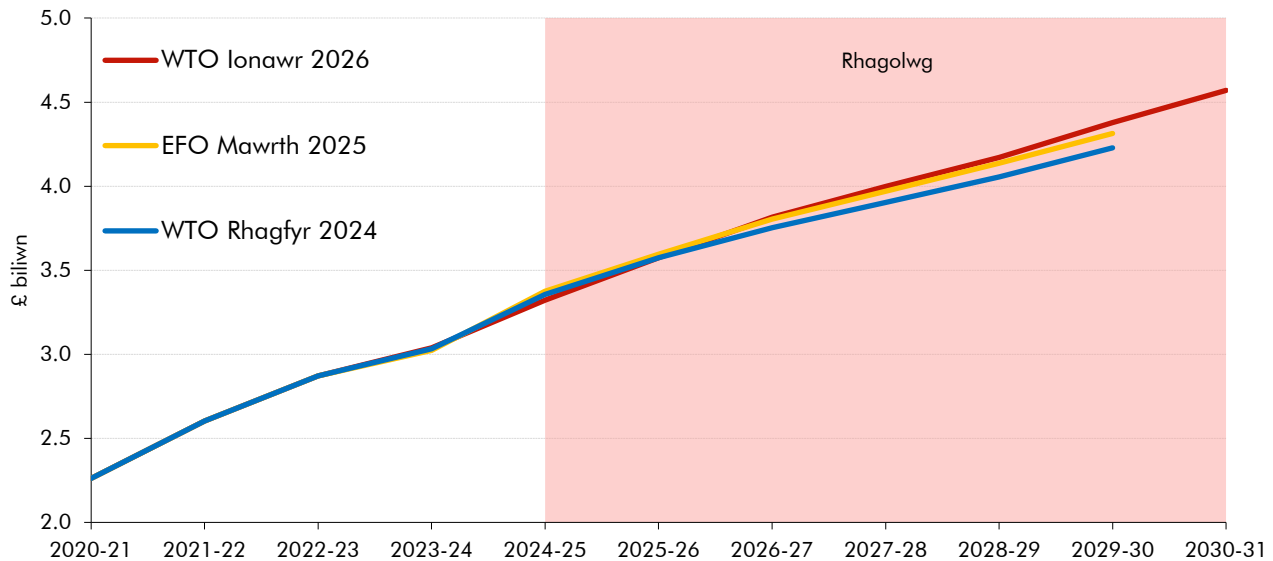
	£ biliwn							
	Alldro	Rhagolwg						
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
Difidend Lloegr a Gogledd Iwerddon (sail WRIT)	82.7	90.2	97.7	103.8	108.2	112.1	117.5	122.7
o'r rhain: Cyfradd sylfaenol	54.8	59.4	63.6	67.3	69.9	72.2	75.3	78.4
Cyfradd uwch	15.6	17.3	19.2	20.6	21.6	22.5	23.7	24.9
Cyfradd ychwanegol	12.2	13.5	14.9	15.9	16.7	17.5	18.5	19.4
Cyfraddau Cymru	3.0	3.3	3.6	3.8	4.0	4.1	4.4	4.6
o'r rhain: Cyfradd sylfaenol	2.5	2.7	3.0	3.1	3.3	3.4	3.5	3.7
Cyfradd uwch	0.4	0.4	0.5	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7
Cyfradd ychwanegol	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2
Cymru fel cyfran gyfwerth â WRIT Lloegr a Gogledd Iwerddon								
Cyfraddau Cymru	3.6	3.6	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
o'r rhain: Cyfradd sylfaenol	4.6	4.6	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7
Cyfradd uwch	2.4	2.5	2.6	2.6	2.7	2.7	2.8	2.8
Cyfradd ychwanegol	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8

Ffynhonnell: OBR

Y rhagolygon diweddaraf ar gyfer yr addasiad grant bloc

- 5.9 O ganlyniad, disgwylir i'r BGA sy'n cael ei ategu gan ragolygon Lloegr a Gogledd Iwerddon a gyflwynir uchod dyfu dros y rhagolwg, gan godi o £3.0 biliwn yn 2023-24 i £4.6 biliwn erbyn 2030-31, cynnydd cyfartalog o 6.0 y cant y flwyddyn. Fel y dengys Tabl 5.3, mae'r rhan fwyaf o hyn yn adlewyrchu twf yn elfen cyfradd sylfaenol BGA cyfraddau Cymru, sy'n cynyddu o £2.4 biliwn i £3.4 biliwn dros y cyfnod ac sy'n parhau i gyfrif am y mwyafrif o dreth incwm NSND ddatganoledig.
- 5.10 Mae'r BGAs cyfradd uwch ac ychwanegol yn tyfu'n gyflymach mewn termau canrannol, ond o sylfaen llawer llai, felly gyda'i gilydd yn dal i ffurfio dim ond tua 16 y cant o gyfanswm BGA cyfraddau Cymru erbyn diwedd y rhagolwg. Mae'r BGAs treth nad ydynt yn dreth incwm yn gwneud cyfraniad cymedrol yn unig at dwf cyffredinol: mae'r BGA treth trafodiadau tir yn codi tua £0.3 biliwn dros y cyfnod, tra bod y BGA treth gwarediadau tirlenwi yn parhau i fod yn wastad ar y cyfan.

Siart: 5.1: Rhagolwg addasiad grant bloc Cymru

Ffynhonnell: Trysorlys EF, OBR

Tabl 5.3: Rhagolwg yr addasiadau grant bloc yn ôl treth

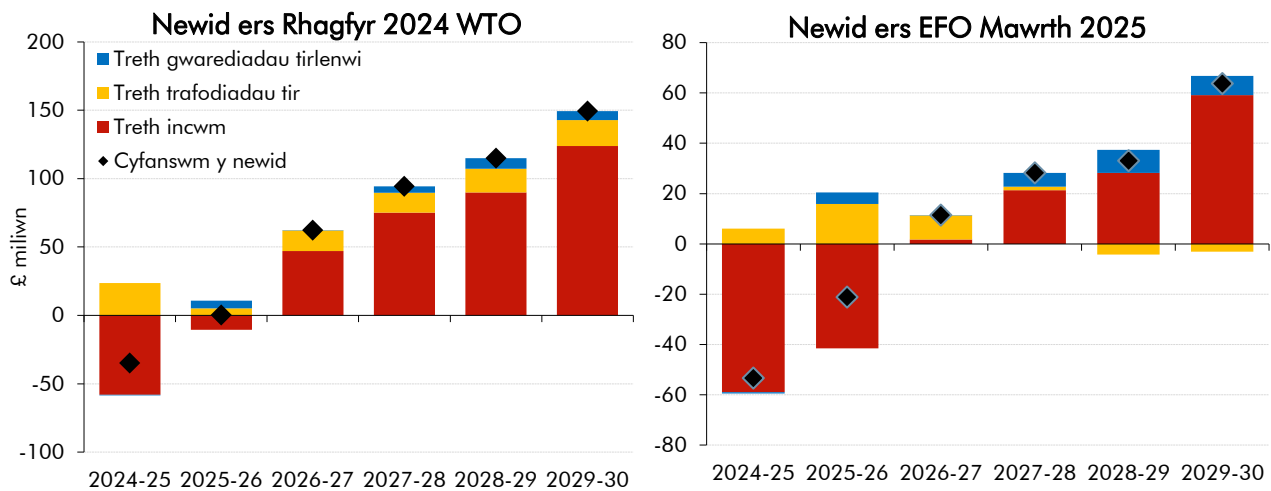
	£ miliwn							
	Alldro	Rhagolwg						
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
BGA Treth Cymru	3,038	3,322	3,574	3,816	3,999	4,171	4,378	4,571
<i>o'r rhain:</i>								
Cyfraddau Cymru	2,782	3,020	3,251	3,444	3,580	3,702	3,868	4,028
<i>o'r rhain:</i>								
Cyfradd sylfaenol	2,384	2,580	2,764	2,922	3,034	3,132	3,267	3,398
Cyfradd uwch	324	358	396	426	446	464	490	513
Cyfradd ychwanegol	74	82	90	96	101	105	111	117
Treth trafodion tir	237	283	303	358	403	451	492	524
Treth gwarediadau tirlenwi	19	19	21	15	15	18	18	19

Nodyn: Mae ffigurau BGA yn seiliedig ar gyfrifiadau Trysorlys Ei Fawrhydi o ragolygon y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol. Y flwyddyn alldro ddiweddaraf ar gyfer treth trafodiadau tir a threth gwarediadau tirlenwi yw 2024-25.

Ffynhonnell: TEF, OBR

5.11 O'i gymharu â'n rhagolwg mis Mawrth, mae'r BGA treth gyffredinol ychydig yn is yn y tymor byr ac yna'n sylweddol gryfach erbyn diwedd y rhagolwg. Mae'r diwygiad tymor byr i lawr yn adlewyrchu derbyniadau alldro treth incwm gwannach gan PAYE, ond o 2026-27 mae hyn yn cael ei wrthbwyso gan ein rhagolwg enillion nominal cryfach, ynghyd ag ymestyn y trothwy treth bersonol o 2028-29, sy'n codi derbyniadau Lloegr a Gogledd Iwerddon ac felly'r BGA. O'i gymharu â mis Rhagfyr, mae'r BGA yn uwch ym mhob blwyddyn, gyda phroffil y diwygiadau yn cynyddu. Mae diwygiadau i dreth trafodiadau tir a threth gwarediadau tirlenwi yn gymharol fach a gyda'i gilydd yn cyfrif am gyfran fach yn unig o'r newidiadau cyffredinol.

Siart 5.2: Newid yn y rhagolwg addasiad grant bloc ers mis Mawrth a Rhagfyr

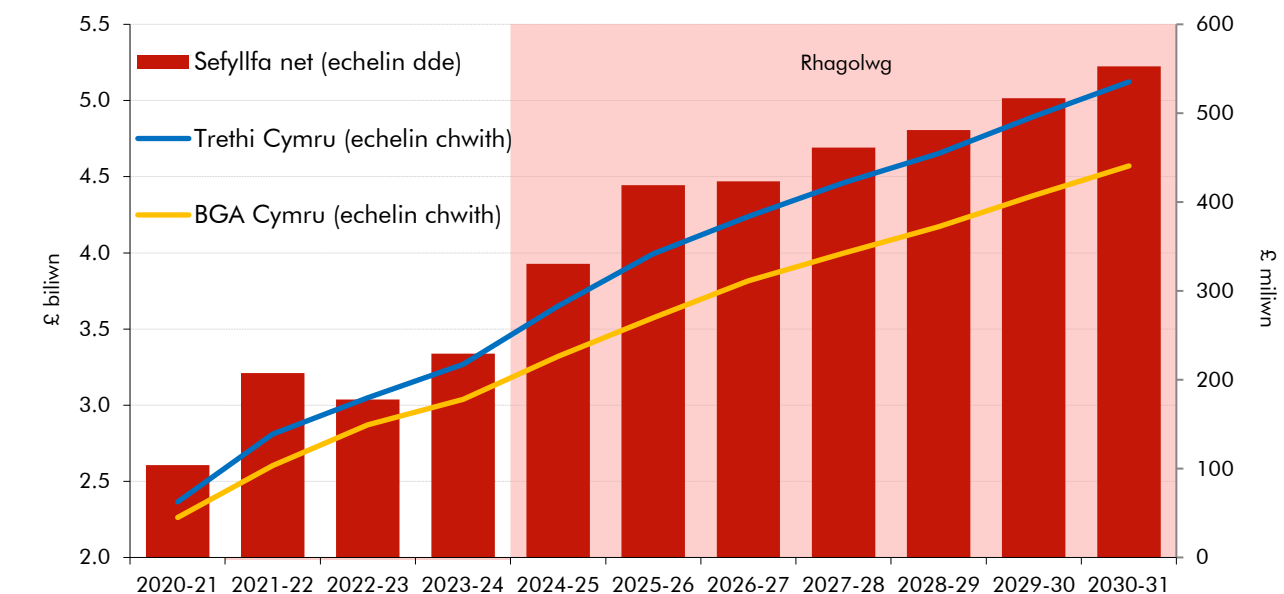

Ffynhonnell: Trysorlys EF, OBR

Sefyllfa treth net Cymru

5.12 Mae Siart 5.3 yn nodi'r amcanestyniadau diweddaraf o'r sefyllfa dreth net, gan adlewyrchu'r gwahaniaeth a ragwelir rhwng trethi datganoledig Cymru y disgrifir eu proffiliau ym Mhennod 2 i 4, a'r BGAs a nodir yn yr adran flaenorol. Amcanestynnir y bydd y sefyllfa dreth net yn codi o £230 miliwn yn 2023-24 i £553 miliwn yn 2030-31, gyda thwf ar gyfartaledd tua 14 y cant y flwyddyn yn uwch na'r rhagolwg. Mae hyn yn adlewyrchu twf cryfach mewn trethi Cymru o'i gymharu â'r BGAs cysylltiedig, gyda rhagolygon o referniw trethi Cymru yn codi tua 6 y cant y flwyddyn ar gyfartaledd dros y cyfnod a ragwelir, o'i gymharu â thua 5 y cant y flwyddyn ar gyfer y BGAs dros yr un cyfnod.

Siart 5.3: Y rhagolwg diweddaraf ar gyfer y sefyllfa dreth net

Ffynhonnell: Trysorlys EF, OBR

5.13 Fel y dangosir yn Tabl 5.4, mae'r safle net hwn yn cynnwys:

- **Cyfraddau treth incwm Cymru**, sy'n cynyddu o £187 miliwn yn 2023-24 i £522 miliwn erbyn 2030-31. Mae'r twf yn cael ei yrru gan rhwymedigaethau cyfradd sylfaenol a chyfradd uwch cynyddol, gyda referniw cyfraddau sylfaenol yn cynyddu o £122 miliwn i £297 miliwn a referniw cyfraddau uwch o £49 miliwn i £179 miliwn dros y cyfnod a ragwelir. Mae hyn yn adlewyrchu'r rhewi i drothwyon treth bersonol, sy'n cynyddu derbyniadau Cymru yn fwy na'u cyfwerth â Lloegr a Gogledd Iwerddon cyfatebol oherwydd gwahaniaethau dosbarthiadol mewn incymau (gweler Blwch 5.1).
- **Treth trafodiadau tir**, sy'n codi o £33 miliwn yn 2023-24 i uchafbwynt o £71 miliwn yn 2025-26, cyn gostwng i £11 miliwn erbyn 2030-31. Mae'r sefyllfa net yn gadarnhaol gan fod gan Gymru gyfraddau uwch o drafodiadau eiddo yn gyffredinol. Fodd bynnag, mae'r sefyllfa net yn gostwng yn ddiweddarach yn y rhagolwg oherwydd disgwyliad o dderbyniadau SDLT cymharol uwch oherwydd effaith diwygiadau cynllunio yn Lloegr.
- **Treth gwarediadau tirlenwi**, sy'n cynyddu o £10 miliwn yn 2023-24 ac yn codi i £20 miliwn yn 2030-31. Mae hyn yn adlewyrchu rhagdybiaeth, yn seiliedig ar alldro, bod tunelledd tirlenwi Lloegr a Gogledd Iwerddon yn ymateb yn gryfach i uwchraddio na Chymru.

Tabl 5.4: Rhagolwg o sefyllfa net Cymru yn ôl treth

	£ miliwn							
	Alldro	Rhagolwg						
		2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Cyfanswm trethi Cymru	3,268	3,652	3,993	4,240	4,460	4,652	4,894	5,124
BGA Treth Cymru	3,038	3,322	3,574	3,816	3,999	4,171	4,378	4,571
Sefyllfa dreth net	230	330	419	423	461	481	517	553
o'r rhain:								
Cyfraddau Cymru	187	257	334	360	410	446	485	522
o'r rhain:								
Cyfradd sylfaenol	122	158	203	210	241	260	279	297
Cyfradd uwch	49	77	101	117	132	147	163	179
Cyfradd ychwanegol	15	22	30	33	37	40	43	46
Treth trafodiadau tir	33	58	71	41	29	15	11	11
Treth gwarediadau tirlenwi	10	15	14	22	23	20	21	20

Nodyn: Mae ffigurau BGA a'r sefyllfa dreth net gyfatebol yn seiliedig ar gyfrifiadau TEF o ragolygon yr OBR. Rydym yn cyflwyno'r ffigurau alldro yn net o gysoniadau. Mae cysoniadau'n adlewyrchu gwahaniaethau o'r rhagolwg cychwynnol a ddefnyddiwyd i osod yr addasiad grant bloc a'r rhagolygon treth, a'r alldro. Y flwyddyn alldro ddiweddaraf ar gyfer terth trafodiadau tir a threth gwarediadau tirlenwi yw 2024-25.

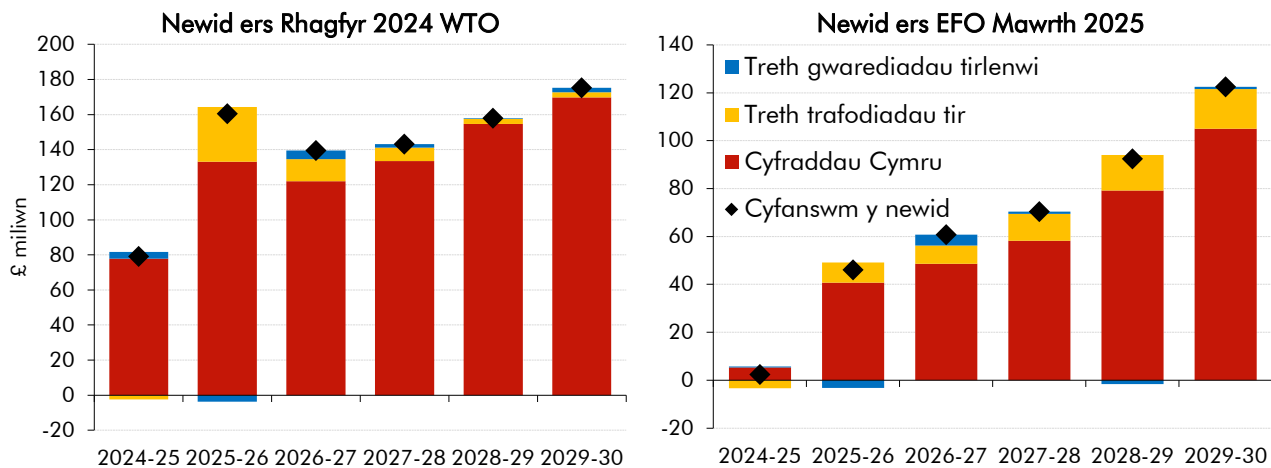
Ffynhonnell: CTEF, OBR

5.14 Mae Siart 5.4 yn dangos bod y sefyllfa dreth net wedi codi tua £78 miliwn y flwyddyn ar gyfartaledd o 2025-26 ymlaen o'i gymharu â mis Mawrth, gyda'r proffil yn cynyddu bob blwyddyn. Mae'r rhan fwyaf o'r twf hwn yn deillio o'r cynnydd yn safle net cyfraddau Cymru, sy'n adlewyrchu chwyddiant uwch sy'n rhoi hwb i dderbyniadau, yn ogystal ag effaith rhewi trothwy a'u hestyniad, sy'n ymhelaethu ymhellach ar dderbyniadau drwy lusgo cyllidol

Addasiad grant bloc a sefyllfa treth net

(gweler Blwch 5.1). Mae gweddill y twf, o'i gymharu â mis Mawrth, oherwydd ein diwygiad i fyny i'r rhagolwg LTT fel yr eglurir yn Pennod 3. O'i gymharu â mis Rhagfyr, mae'r sefyllfa dreth net yn uwch ym mhob blwyddyn, gyda'r adolygiad cyfartalog yn codi o £79 miliwn yn 2024-25 i £175 miliwn erbyn 2029-30.

Siart 5.4: Newid yn y sefyllfa dreth net a ragwelir ers mis Mawrth a Rhagfyr

Ffynhonnell: Trysorlys EF, OBR

Blwch 5.1: Effaith rhewi trothwyon Llywodraeth y DU ar sefyllfa treth incwm net Cymru

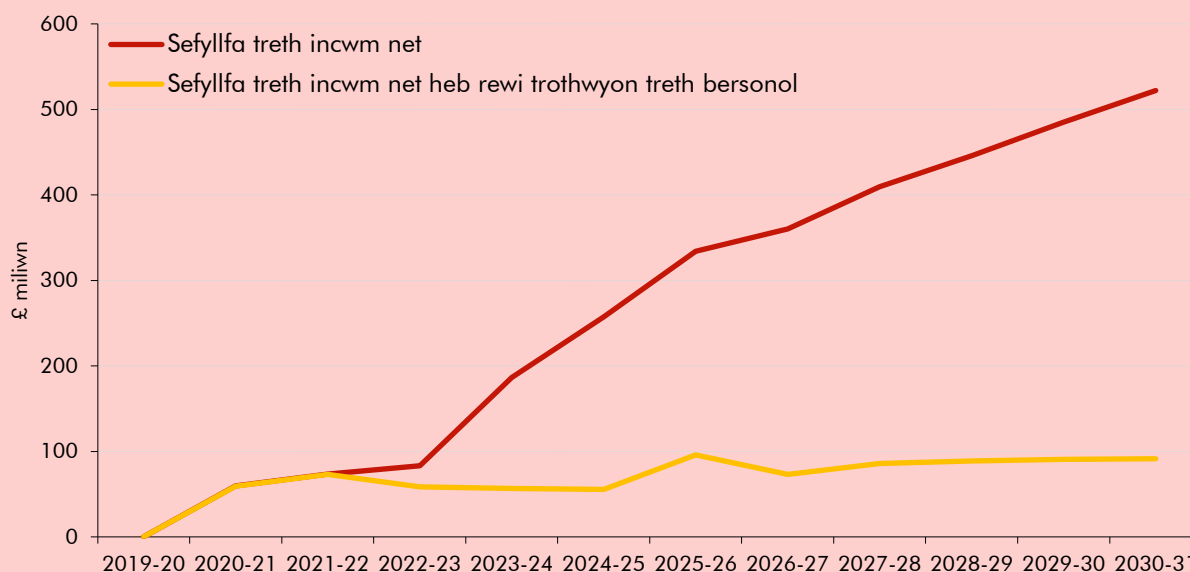
Gwelodd Cyllideb Hydref 2025 ymestyn y lwfans personol (PA), rhewi trothwy cyfradd uwch a chyfradd ychwanegol tan 2030-31. Mae'r rhan fwyaf o drothwyon treth bersonol wedi'u rhewi mewn termau arian parod ers mis Ebrill 2021. Mae'r 'llusgo cyllidol' sy'n deillio o hynny yn codi referniw sylweddol, yn enwedig pan fydd chwyddiant a thwf enillion nominal yn gryf, wrth i fwy o weithwyr ddarganfod bod eu henillion yn mynd i mewn i'r system dreth neu yn cael eu trethu ar gyfraddau uwch. Ar draws y DU gyfan, yn ein EFO Tachwedd 2025, amcangyfrifwyd y byddai'r rhewi trothwy yn cynhyrchu £66.6 biliwn erbyn diwedd y rhagolwg o'i gymharu â pholisi blaenorol Llywodraeth y DU o drothwyon yn codi gyda chwyddiant.

Ar gyfer cyllideb Cymru, mae effaith uniongyrchol y newidiadau hyn yn cael ei ddal gan yr effaith ar y sefyllfa treth incwm net, hynny yw, i ba raddau y mae derbyniadau cyfraddau Cymru yn codi'n gyflymach na'r BGA treth (sy'n seiliedig ar y newid yn nerbyniadau Lloegr a Gogledd Iwerddon) o ganlyniad i'r rhewi. Mae Siart A yn dangos y sefyllfa treth incwm net yn seiliedig ar ein rhagolygon diweddaraf, ac mae trothwyon gwrth-ffeithiol wedi codi yn unol â chwyddiant. Mae'n dangos:

- Rhwng 2019-20, blwyddyn datganoli cyfraddau Cymru, a 2023-24, y flwyddyn alldro ddiweddaraf ar gyfer treth incwm, cododd sefyllfa treth incwm net i £187 miliwn. Rydym yn amcangyfrif, yn absenoldeb y lwfans personol a throthwy cyfraddau uwch yn rhewi a gostwng y trothwy cyfraddau ychwanegol o 2022-23 ymlaen, y byddai'r sefyllfa treth incwm net wedi codi'n fwy cymedrol i £57 miliwn.

- O 2023-24 ymlaen, rydym yn disgwyl i'r sefyllfa dreth incwm net godi o £187 miliwn i £522 miliwn erbyn 2030-31, £431 miliwn yn uwch nag yn y senario heb rewi'r trothwy. Mae hyn yn golygu, yn gronnus, ein bod yn amcangyfrif bod effaith gyfunol y rhewi trothwy ers mis Ebrill 2021 wedi gwella sefyllfa gyllideb Cymru £2.4 biliwn erbyn 2030-31.

Siart A: Effaith rhewi trothwyon ar sefyllfa treth incwm net Cymru

Nodyn: Rydym yn defnyddio rhai rhagdybiaethau symleiddio i gynhyrchu'r sefyllfa treth incwm net heb rewi trothwy treth bersonol. Er enghraifft, nid ydym yn cyfrif am newidiadau ymddygiadol o pe bai trothwyon wedi codi gyda chwyddiant. O'i gymharu â'r dadansoddiad yn ein EFO Tachwedd 2025, rydym hefyd yn cynnwys effaith y rhewi trothwy cyfradd sylfaenol ac uwch ar y sefyllfa dreth net yn 2022-23.

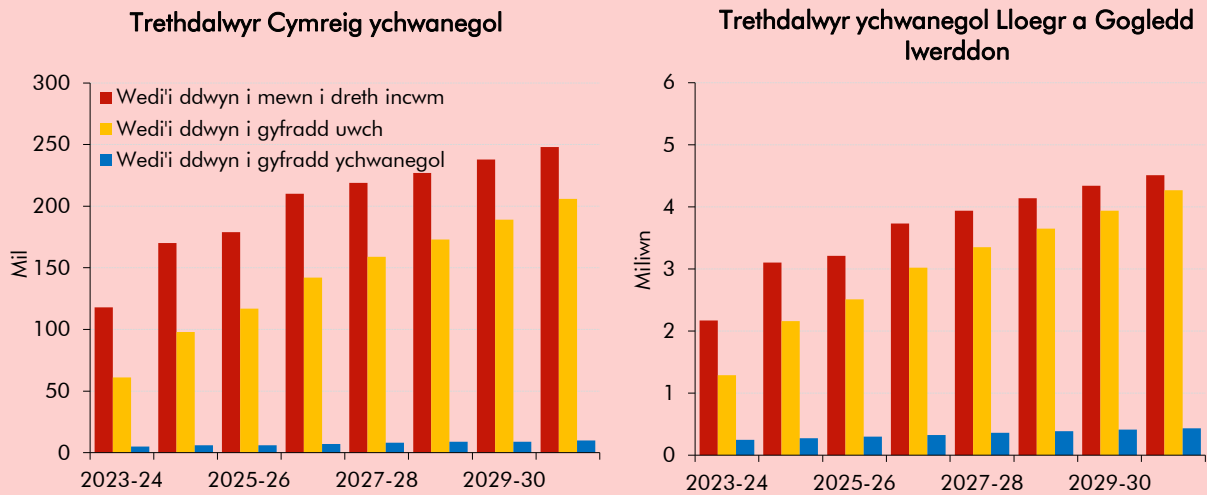
Ffynhonnell: Trysorlys EF, OBR

O ystyried bod trothwyon a chyfraddau wedi'u halinio rhwng Cymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon, mae'r gwelliant hwn yn y sefyllfa dreth net yn adlewyrchu gwahaniaethau dosbarthiadol mewn incwm. Yng Nghymru, mae cyfran uwch o unigolion ar ben isaf y dosbarthiad incwm. Yn 2024-25, rydym yn amcangyfrif bod gan 88.5 y cant o drethdalwyr Cymru incwm, ar sail NSND, yn is na'r trothwy cyfradd uwch, o'i gymharu â 82.4 y cant yn Lloegr a Gogledd Iwerddon. Mae hyn yn golygu, pan fydd trothwyon yn sefydlog ac incwm yn codi, bod mwy o drethdalwyr yn cael eu gwthio uwchlaw'r trothwy o'i gymharu ag yn Lloegr a Gogledd Iwerddon, lle mae cyfran gymharol uwch eisoes. O ganlyniad, mae derbyniadau cyfraddau Cymru yn tyfu'n gyflymach na derbyniadau Lloegr a Gogledd Iwerddon a'r BGA treth gyfatebol.

Mae Siart B yn dangos, yn ein rhagolwg canolog, ein bod yn disgwyl y bydd 248, 206 a 10 mil o drethdalwyr cyfradd sylfaenol, uwch ac ychwanegol yng Nghymru erbyn 2030-31 o ganlyniad i'r rhewi. Mae hyn yn cymharu â 4.5, 4.3 a 0.4 miliwn, yn y drefn honno, ar gyfer trethdalwyr Lloegr a Gogledd Iwerddon. Er bod y cynnydd absoliwt yng Nghymru yn llai nag yn Lloegr a Gogledd Iwerddon, mae'r newid canrannol yn nifer y trethdalwyr yn fwy yng Nghymru. Er enghraifft, yn 2030-31, rydym yn disgwyl y bydd 15, 186 a 67 y cant yn fwy o drethdalwyr

cyfradd sylfaenol, uwch ac ychwanegol yng Nghymru o'i gymharu â phe bai'r trothwyon wedi codi gyda chwyddiant. Mae hyn yn cymharu â 13, 117, 48 y cant yn fwy yn Lloegr a Gogledd Iwerddon.

Siart B: Nifer y trethdalwyr a ddygwyd i fandiau treth yn ôl rhewi trothwy

Ffynhonnell: OBR

Mynegai o siartiau a thablau

Pennod 2 Cyfraddau treth incwm Cymru

Tabl 2.1: Rhagolwg y DU gyfan o rwymedigaethau treth ar incwm nad yw'n gynilion, incwm nad yw'n ddifidend	10
Tabl 2.2: Cyfran Cymru o gyfanswm rhwymedigaethau treth incwm y DU ers 2019-20 ...	11
Tabl 2.3: Cyfran o rwymedigaethau cyn-fesurau sy'n ddarostyngedig i gyfraddau Cymru.	12
Tabl 2.4: Rhagolwg cyfraddau treth incwm Cymru	13
Tabl 2.5: Cyfraddau treth incwm Cymru a ragwelir yn ôl band treth	13
Siart 2.1: Cyflogaeth cyflogres RTI yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon	14
Siart 2.2: Cyflog cyfartalog RTI yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon	15
Siart 2.3: Cyfanswm cyflog cyfanredol RTI yng Nghymru a Lloegr a Gogledd Iwerddon ..	15
Siart 2.4: Cymhareb treth incwm Cymru i Ogledd Iwerddon.....	16
Tabl A: Cyfraddau treth incwm Cymru yn 2023-24: rhagolwg o'i gymharu â'r alldro	18

Pennod 3 Treth trafodiadau tir

Tabl 3.1: Rhagolygon ar gyfer prisiau a thrafodiadau eiddo yng Nghymru.....	21
Siart 3.1: Derbyniadau LTT misol cronus: 2023-24 i 2025-26	22
Tabl 3.2: Rhagolwg treth trafodiadau tir: newidiadau ers mis Hydref	23
Tabl 3.3: LTT preswyl: newidiadau ers mis Hydref.....	23
Tabl 3.4: LTT masnachol: newidiadau ers mis Hydref.....	24
Siart 3.2: Chwyddiant prisiau tai: Cymru yn erbyn y DU gyfan.....	25
Siart 3.3: Tueddiadau hanesyddol ym mhrisiau tai.....	25
Siart 3.4: Trafodiadau eiddo preswyl.....	26
Siart 3.5: Trafodiadau eiddo masnachol	27
Tabl A: Derbyniadau treth trafodiadau tir yn 2024-25: rhagolwg o'i gymharu â'r alldro...	28
Siart A: Prisiau a thrafodiadau eiddo: newidiadau rhwng rhagolygon 2022-23 a 2024-25 o'i gymharu â'i alldro.....	29

Pennod 4 Treth gwarediadau tirlenwi

Siart 4.1: Derbyniadau LDT chwarterol.....	31
Tabl 4.1: Rhagolwg LDT	32
Siart 4.2: Tunelledd gwastraff tirlenwi yng Nghymru o'i gymharu â gweithgarwch economaidd Cymru	33
Tabl A: Derbyniadau treth gwarediadau tirlenwi yn 2024-25: rhagolwg o'i gymharu â'r alldro	35

Pennod 5 Addasiad grant bloc a sefyllfa dreth net

Tabl 5.1: Trethi datganoledig Cymru o'i gymharu â gweddill cyfwerth â'r DU	38
Tabl 5.2: Cyfraddau Cymru a gweddill cyfwerth â'r DU yn ôl band	39
Siart 5.1: Rhagolwg addasiad grant bloc Cymru.....	40
Tabl 5.3: Rhagolwg yr addasiadau grant bloc yn ôl treth.....	40
Siart 5.2: Newid yn y rhagolwg addasu grant bloc ers mis Mawrth a mis Rhagfyr	41
Siart 5.3: Y rhagolwg diweddaraf ar gyfer y sefyllfa dreth net	42

Tabl 5.4: Rhagolwg o sefyllfa net Cymru yn ôl treth	43
Siart 5.4: Newid yn y sefyllfa dreth net a ragwelir ers mis Mawrth a mis Rhagfyr.....	43
Siart A: Effaith rhewi trothwyon ar sefyllfa treth incwm net Cymru.....	45
Siart B: Nifer y trethdalwyr a ddygwyd i fandiau treth yn ôl rhewi trothwy.....	46

